

Strasbūras, 2022 12 13
COM(2022) 729 final

2022/0424 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl išankstinės informacijos apie keleivius (API) rinkimo ir perdavimo siekiant sustiprinti ir palengvinti išorės sienų kontrolę, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2019/817 ir (ES) 2018/1726 ir panaikinama Tarybos direktyva 2004/82/EB

{SEC(2022) 444 final} - {SWD(2022) 421 final} - {SWD(2022) 422 final} -
{SWD(2022) 423 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pastaraisiais dešimtmečiais oro transportu keliaujančių žmonių padaugėjo, taip pat buvo diegiamos veiksmingumu grindžiamos inovacijos, dėl kurių atsirado didesnių lėktuvų ir kilo poreikis veiksmingiau valdyti keleivių srautus oro uostuose. 2019 m. Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija (ICAO) pranešė, kad visame pasaulyje reguliariomis oro susisiekimo paslaugomis skraidinta 4,5 mlrd. keleivių¹, iš kurių daugiau kaip pusė milijardo keleivių kasmet atvyksta į ES arba iš jos išvyksta², o tai kelia sunkumų prie išorės oro sienų.

Išankstinės informacijos apie keleivius (API) tvarkymas, kaip numatyta dabartinėje API direktyvoje³ ir šiame pasiūlyme, yra sienų valdymo priemonė, padedanti didinti patikrinimų kertant sieną veiksmingumą ir efektyvumą, nes palengvinamas ir paspartinamas keliautojų įforminimas; tai taip pat kovos su neteisėta imigracija priemonė. API duomenys – tai keleivių tapatybės informacija, nurodyta jų kelionės dokumentuose, kartu su skrydžio informacija, surinkta registracijos metu ir perduota paskirties šalies sienos apsaugos institucijoms. Kadangi šios institucijos API duomenis gauna prieš atvykstant skrydžiui, jos, laikydamosi taikytinų teisės aktų, gali iš anksto patikrinti keliautojus pagal rizikos profilius, stebėjimo sąrašus ir duomenų bazes, taip paspartindamos gera valia keliaujančių asmenų patikrinimus kertant sieną ir panaudodamos daugiau išteklių ir laiko, kad nustatytų keliautojus, kuriems atvykus reikia atlikti tolesnį tyrimą.

Nuo 2017 m. pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvenciją (Čikagos konvenciją⁴) API duomenų rinkimo ir perdavimo sistemų sukūrimas yra tarptautinis standartas. ES tai reglamentuojama API direktyva. Ta direktyva oro vežėjai įpareigojami paprašius perduoti API duomenis paskirties šalies sienos apsaugos institucijoms iki skrydį vykdančio orlaivio pakilimo. Tačiau valstybės narės nėra įpareigojamos prašyti oro vežėjų pateikti API duomenis, todėl atsiranda spragų ir nenuoseklumų, susijusių su duomenų rinkimu ir naudojimu: API duomenis sistemingai renka tik kelios valstybės narės, o kitos – ne⁵. Apskaičiuota, kad vidutiniškai iš visų valstybių narių surenkami 65 proc. atvykstančių skrydžių API duomenys⁶. Dėl to asmenims, norintiems išvengti patikrinimų ir apeiti maršrutus, kuriuose API duomenys renkami nuosekliai, yra lengva keliauti į paskirties vietą skrydžių maršrutais, kuriuose API duomenys naudojami rečiau arba visai nenaudojami.

¹ ICAO, „The World of Air Transport in 2019“, <https://www.icao.int/annual-report-2019/Pages/the-world-of-air-transport-in-2019.aspx>.

² Šaltinis: Eurostatas (elektroninių duomenų kodas: avia_paoc); šie skaičiai apima keleivių vežimą visose dabartinėse ES valstybėse narėse (27 valstybėse narėse).

³ 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/82/EB dėl vežėjų įpareigojimo perduoti keleivių duomenis (OL L 261, 2004 8 6, p. 24).

⁴ Čikagos konvencija arba 1944 m. priimta Tarptautinės civilinės aviacijos konvencija, kuria įsteigta Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija (ICAO). Visos valstybės narės yra Čikagos konvencijos šalys. ICAO Tarptautinės civilinės aviacijos konvencija.

⁵ Europos Komisija, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Tarybos direktyvos 2004/82/EB dėl vežėjų įpareigojimo perduoti keleivių duomenis (API direktyva) vertinimas“, Briuselis, 2020 9 8, SWD(2020)174 final.

⁶ Žr. poveikio vertinimą.

Neseniai atliktas API direktyvos vertinimas parodė, kad net tais atvejais, kai valstybės narės prašo API duomenų, jų nacionalinės institucijos ne visada nuosekliai naudoja API duomenis. Iš tiesų, API duomenys leidžia sienos apsaugos pareigūnams atlikti išankstinius keleivių tapatybės ir naudojamo kelionės dokumento galiojimo patikrinimus Šengeno sienų kodekse numatytose duomenų bazėse⁷. Tačiau ne visos valstybės narės naudoja API duomenis atlikdamos išankstinius patikrinimus Šengeno sienų kodekse nustatytoje duomenų bazėse⁸. Iš tiesų Airija, kuri nedalyvauja taikant Šengeno sienų kodeksą, taiko panašius vidaus teisės aktus. Tai dėl siūlomo reglamento nepasikeis.

API direktyvoje nustatyti tik riboti API duomenų rinkimo, perdavimo ir tvarkymo kriterijai, susiję su renkant duomenis apimamų skrydžių skaičiumi, rinktiniais duomenų elementais arba duomenų rinkimo priemonėmis, – jais nėra atsižvelgiama į tarptautinių standartų ir gairių, susijusių su API duomenų rinkimu, raidą⁹. Tai lemia labai skirtingą praktiką, o tai trukdo ne tik veiksmingai ir efektyviai vykdyti patikrinimus kertant sieną, bet ir yra papildoma našta oro vežėjams, kurie turi laikytis skirtingų reikalavimų, priklausomai nuo maršrutų, kuriais jie veža keleivius, ir valstybės narės, kuri prašo pateikti API duomenis. Suderinus API duomenų rinkimą ir perdavimą su šiais tarptautiniais API duomenų standartais būtų užtikrinta, kad oro transporto sektorius laikytųsi API reikalavimų. Kad API duomenys būtų naudojami veiksmingai, jie turi būti tikslūs, išsamūs ir aktualūs. Jei tapatybės duomenys nepatikimi ir nepatikrinti, o šiuo metu kartais taip ir yra, kryžminės patikros duomenų bazėse neduos patikimų operatyvinių rezultatų. Kadangi per pastaruosius 20 metų registracija internetu tapo įprasta praktika, kelionės dokumento API duomenis vis dažniau rankiniu būdu įrašo arba patys deklaruoja keleiviai. Dėl neišsamų, neteisingų ar pasenusių API duomenų, perduodamų nacionalinėms institucijoms, gali atsirasti spragų, susijusių su patikrinimų, kuriuos gali atlikti sienos apsaugos institucijos, rūšimis, ir galiausiai tai gali daryti poveikį keliautojams, kuriems gali būti taikomi neteisingi ir nebūtini patikrinimai. Poreikis užtikrinti, kad renkami API duomenys būtų pakankamai kokybiški, yra glaudžiai susijęs su priemonėmis, kurias oro transporto bendrovės naudoja siekdamos užtikrinti, kad surinkti atitinkami API duomenys atitiktų kelionės dokumentuose pateikiamą informaciją. Dabartinėje API sistemoje nenustatyta, kokiomis priemonėmis reikia iš keliautojų rinkti API duomenis. Priešingai nei rankiniu būdu įrašoma informacija, automatizuotas duomenų rinkimas keltų mažiau kokybės problemų, o API duomenys būtų naudojami veiksmingiau bei efektyviau, ir tai taip pat padėtų sutrumpinti laiką, kurį kompetentingos sienos apsaugos institucijos skiria sąveikai su vežėjais.

Todėl dabartinės API duomenų rinkimo ir perdavimo teisinės sistemos peržiūra suteikia galimybę sustiprinti išorės sienų valdymą ir kovoti su neteisėta imigracija. Tai daroma padedant užtikrinti, kad visi asmenys, vykstantys oro transportu iš trečiosios šalies arba įgyvendinant siūlomą reglamentą nedalyvaujančios valstybės narės į Sąjungą (konkrečiau į Šengeno erdvėje dalyvaujančias valstybes be vidaus sienų kontrolės (toliau – Šengeno erdvė) ir Airiją), t. y. trečiųjų šalių piliečiai, asmenys be pilietybės ir ES piliečiai, prieš jiems

⁷ Šengeno sienų kodekso (2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas)) 8 straipsnio 2 dalies a punkte daroma nuoroda į SIS, Interpolo pavogtų ir pamestų kelionės dokumentų (SLTD) duomenų bazę ir nacionalines duomenų bazes, kuriose pateikiama informacija apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir pripažintus negaliojančiais kelionės dokumentus.

⁸ Žr. Europos Komisijos Migracijos ir vidaus reikalų generalinio direktorato tyrimą dėl išankstinės informacijos apie keleivius (API): Tarybos direktyvos 2004/82/EB dėl vežėjų įpareigojimo perduoti keleivių duomenis vertinimą, Leidinių biuras, 2020 m., <https://data.europa.eu/doi/10.2837/882434>, p. 149.

⁹ 2014 m. PMO/IATA/ICAO gairės dėl išankstinės informacijos apie keleivius (API). Žr. poveikio vertinimo 5 priedą.

atvykstant galėtų būti iš anksto patikrinti pagal API duomenis ir kad valstybės narės taikytų vienodus tokio duomenų rinkimo ir perdavimo išorės sienų kontrolės ir kovos su neteisėta imigracija tikslais kriterijus. Sudarant palankesnes sąlygas keleivių srautams oro uostuose ir paspartinant patikrinimus kertant sieną, šiuo pasiūlymu padedama užtikrinti, kad būtų galima veiksmingai atlikti sistemingus kiekvieno oro transporto keleivio patikrinimus pagal taikytinus teisės aktus¹⁰.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šiuo pasiūlymu atsižvelgiama į poreikį nustatyti bendras API duomenų rinkimo ir perdavimo sienų valdymo ir kovos su neteisėta imigracija tikslais taisykles; tai susiję su Šengeno erdvės egzistavimu ir bendrų taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per išorės sienas, nustatymu. Šis pasiūlymas dera su Šengeno sienų kodekse nustatytais įpareigojimais dėl asmenų tikrinimo prie išorės sienų. Siūlomas reglamentas susijęs su platesniu didelės apimties ES informacinių sistemų kontekstu, kuris nuo API direktyvos priėmimo 2004 m. gerokai pasikeitė. Be to, 2014 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos priimtose strateginėse gairėse numatyta išplėsti procedūras, kurias prie išorės sienų vykdo sienos apsaugos pareigūnai, siekiant padidinti patikrinimų prieš pasienio kontrolės postą veiksmingumą ir sumažinti neigiamą poveikį pasienyje. Tai, be kita ko, Šengeno informacinė sistema (SIS), Vizų informacinė sistema (VIS) ir sistema EURODAC¹¹. Be to, šiuo metu kuriamos dar trys naujos sistemos: atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS) ir centralizuota valstybių narių, turinčių informacijos apie priimtus trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės apkaltinamuosius nuosprendžius, nustatymo sistema (ECRIS-TCN)¹². Visos šios dabartinės ir būsimos sistemos yra susietos per 2019 m. patvirtintą ES informacinių sistemų saugumo, sienų ir migracijos valdymo srityse sąveikumo sistemą¹³, kuri šiuo metu diegiama. Į šį pasiūlymą įtrauktose peržiūrose atsižvelgiama į sąveikumo sistemą.

Visų pirma siūlomas maršruto parinktuvas padeda išvengti techninių komponentų dubliavimo dalijantis ETIAS vežėjų sąsajos komponentais. ETIAS vežėjų sąsaja suteikia vežėjams technines priemones pateikti užklausa dėl į valstybes nares vykstančių trečiųjų šalių piliečių, kuriems netaikomas vizos reikalavimas, ETIAS statuso. Siūlomu reglamentu užtikrinama, kad įvairūs duomenų procesai būtų diferencijuoti ir griežtai atskirti ir kad būtų paisoma įvairiose ES priemonėse nustatytų priegigos teisių. Be to, siūlomu reglamentu esamos eu-LISA AIS ir

¹⁰ Dėl Šengeno erdvės žr. Europos Komisijos 2022 m. Šengeno erdvės padėties ataskaitą, COM(2022) 301 *final/2*, 2022 5 24, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0301>.

¹¹ SIS (2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006) padeda ES kompetentingoms institucijoms užtikrinti vidaus saugumą nesant patikrinimų kertant vidaus sienas, o VIS leidžia Šengeno erdvės valstybėms keisti vizų duomenimis. Sistema EURODAC sukuriama ES prieglobsčio prašytojų pirštų atspaudų duomenų bazė, suteikianti valstybėms narėms galimybę lyginti prieglobsčio prašytojų pirštų atspaudus, siekiant išsiaiškinti, ar jie nebuvo anksčiau prašę prieglobsčio arba neteisėtai atvykę į ES per kitą valstybę narę.

¹² AIS ir ETIAS sustiprins trumpalaikę vizą turinčių keliautojų ir į Šengeno erdvę be vizų keliaujančių asmenų saugumo patikrinimus, nes bus sudarytos sąlygos iš anksto atlikti su neteisėta migracija ir saugumu susijusius patikrinimus. ECRIS-TCN sistema padės pašalinti nustatytas spragas valstybėms narėms keičiantis informacija apie apkaltinamuosius nuosprendžius dėl ES nepriklausančių valstybių piliečių.

¹³ Reglamentas (ES) 2019/817 ir Reglamentas (ES) 2019/818.

ETIAS patariamiosios grupės darbas susiejamas su būsimu darbu API srityje, veiksmingumo didinimu ir masto ekonomija, vengiant darbo grupių dubliavimosi.

Kaip paaiškinta pirmiau, patikrinimai kertant sieną, kuriuos siekiama palengvinti ir sustiprinti siūlomo reglamento taisyklėmis, turi būti atliekami pagal Šengeno sienų kodeksą, kai taikytina, arba pagal nacionalinę teisę.

Be to, paprastai taikytini ES teisės aktai bus taikomi laikantis juose nustatytų sąlygų. Kalbant apie asmens duomenų tvarkymą, tai visų pirma pasakytina apie Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (BDAR)¹⁴ ir ES duomenų apsaugos reglamentą¹⁵. Šis pasiūlymas poveikio tiems aktams nedaro.

Minėtų ES teisės aktų taikymas pagal šį reglamentą gautų API duomenų tvarkymui reiškia, kad valstybės narės įgyvendina ES teisę, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį, t. y. kad taip pat taikomos Chartijos taisyklės. Visų pirma tų ES teisės aktų taisyklės turi būti aiškinamos atsižvelgiant į Chartiją.

ICAO gairės¹⁶ dėl mašininio nuskaitymo kelionės dokumentų perkeltos į Reglamentą (ES) 2019/1157 dėl Sąjungos piliečių tapatybės kortelių saugumo didinimo ir Reglamentą (EB) Nr. 2252/2004 dėl pasų apsauginių savybių ir biometrikos standartų. Šie reglamentai yra pirminiai teisės aktai, leidžiantys automatiškai surinkti išsamius ir kokybiškus kelionės dokumentų duomenis.

Siūlomas reglamentas ir toliau būtų Šengeno *acquis* dalis. Valstybių narių kompetentingos sienos apsaugos institucijos toliau gaus ir toliau tvarkys API duomenis tik sienų valdymo ir kovos su neteisėta imigracija tikslais, kuriais API duomenys buvo surinkti pagal siūlomą reglamentą.

Šis pasiūlymas yra glaudžiai susijęs su pasiūlymu dėl reglamento dėl API duomenų rinkimo ir perdavimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais, nes abiejuose pasiūlymuose pateikiamos panašios nuostatos dėl API duomenų elementų sąrašo, API duomenų rinkimo automatizuotomis priemonėmis ir duomenų perdavimo į maršruto parinktuvą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šio siūlomo reglamento dėl API duomenų rinkimo ir perdavimo sienų valdymo ir kovos su neteisėta imigracija tikslais, atsižvelgiant į tikslą ir numatytas priemones, tinkamas teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktai ir 79 straipsnio 2 dalies c punktas.

¹⁴ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo.

¹⁵ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

¹⁶ ICAO, dokumentas Nr. 9303, Mašininio nuskaitymo kelionės dokumentai, aštuntasis leidimas, 2021 m., paskelbtas adresu https://www.icao.int/publications/documents/9303_p1_cons_en.pdf.

Pagal SESV 77 straipsnio 2 dalies b punktą Sąjunga gali priimti priemones, susijusias su išorės sienas kertantiems asmenims taikoma kontrole, o pagal d punktą Sąjunga įgaliojama priimti bet kurias priemones, būtinas laipsniškai sukurti integruotą išorės sienų valdymo sistemą. Pagal SESV 79 straipsnio 2 dalies c punktą Sąjunga gali priimti priemones, susijusias su neteisėta imigracija.

Taip užtikrinamas suderinamumas su dabartine API direktyva, kuri grindžiama tomis pačiomis nuostatomis.

- **Subsidiarumas**

SESV Sąjungai aiškiai suteikiami įgaliojimai plėtoti bendrą išorės sienas kertančių asmenų patikrinimų politiką; tai aiškus tikslas, kurio turi būti siekiama ES lygmeniu. Be to, tai yra ES ir valstybių narių pasidalijamosios kompetencijos sritis.

Poreikis nustatyti bendras taisykles dėl API duomenų rinkimo ir perdavimo sienų valdymo ir kovos su neteisėta imigracija tikslais yra susijęs, visų pirma ir nedarant poveikio konkrečiai Airijos pozicijai, su Šengeno erdvės sukūrimu ir bendrų taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per išorės sienas, nustatymu, visų pirma su Šengeno sienų kodeksu¹⁷. Atsižvelgiant į tai, vienos valstybės narės sprendimai daro poveikį kitoms valstybėms narėms, todėl būtina nustatyti bendras ir aiškias šios srities taisykles ir veiklos praktiką. Veiksmingai ir efektyviai išorės sienų kontrolei reikia darnaus požiūrio visoje Šengeno erdvėje, be kita ko, dėl galimybės iš anksto patikrinti keliautojus naudojant API duomenis.

ES veiksmų, susijusių su API duomenimis, poreikį šiuo metu taip pat lemia neseniai padaryti teisės aktų pakeitimai Šengeno erdvės išorės sienų valdymo srityje, visų pirma:

- 2019 m. Sąveikumo reglamentu¹⁸ bus sudarytos sąlygos sistemingai tikrinti išorės sienas kertančius asmenis pagal visą turimą ir aktualią informaciją ES centralizuotose saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinėse sistemose. Centralizuoto API duomenų perdavimo mechanizmo sukūrimas ES lygmeniu yra logiškas šios koncepcijos tęsinys. Laikantis Sąveikumo reglamente pateiktų sąvokų, centralizuotas API duomenų perdavimas ateityje galėtų lemti tai, kad šie duomenys būtų naudojami užklausoms įvairiose duomenų bazėse (SIS, Europolo duomenys) pateikti per Europos paieškos portalą;
- prie išorės sienų API duomenų naudojimas veiksmingai papildytų būsimą Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (ETIAS) ir atvykimo ir išvykimo sistemos (AIS) įgyvendinimą. Išorės sienų valdymui ir toliau būtų būtina naudoti API duomenis, nes sienos apsaugos pareigūnai iš anksto informuojami, ar keliautojas faktiškai įlipo į lėktuvą ir netrukus atvyks į Šengeno erdvę, taip palengvinant patikrinimą kertant sieną, kuris bus atliekamas keliautojui atvykus prie išorės sienų.

- **Proporcingumo principas**

Vadovaujantis ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytu proporcingumo principu, konkrečios priemonės pobūdis ir intensyvumas turi atitikti nustatytą problemą. Dėl visų šioje teisėkūros iniciatyvoje nurodytų problemų vienaip ar kitaip reikia imtis ES lygmens

¹⁷ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas).

¹⁸ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/817 dėl ES informacinių sistemų sienų ir vizų srityje sąveikumo sistemos sukūrimo.

teisėkūros veiksmų, kad valstybės narės galėtų šias problemas spręsti veiksmingai neviršydamos to, kas yra būtina šioms problemoms spręsti.

Šiuo pasiūlymu bus sustiprinta API duomenų rinkimo ir perdavimo išorės sienų valdymo ir kovos su neteisėta imigracija tikslais teisinė sistema. Juo bus sustiprinti API duomenys kaip priemonė, kuria gerinami išankstiniai keliautojų patikrinimai prie išorės sienų, taip prisidedant ne tik prie pačių patikrinimų veiksmingumo ir efektyvumo, bet ir prie tikslo kovoti su neteisėta imigracija, ypač atsižvelgiant į tarpvalstybines keliones oro transportu ir oro vežėjų pareigas šioje srityje. Laikantis tarptautinių standartų ir rekomenduojamos praktikos, šiuo pasiūlymu bus reikalaujama, kad oro vežėjai rinktų ir perduotų visų į Sąjungą vykdomų skrydžių API duomenis, kaip apibrėžta pasiūlyme. Šiame pasiūlyme nustatytos pareigos neviršija to, kas būtina šiam tikslui pasiekti. Kalbant konkrečiau, šiuo pasiūlymu nustatomos aiškios taisyklės, be kita ko, dėl to, kas sudaro API duomenis, kurių skrydžių API duomenis oro vežėjai turėtų rinkti ir kaip jie turėtų būti perduodami. Šiuo reglamento pasiūlymu bus nustatytas nuoseklus požiūris į API duomenų naudojimą išorės sienų valdymo ir kovos su neteisėta imigracija tikslais. Toks API reikalavimų standartizavimas visose valstybėse narėse prisidės prie didesnio teisinio tikrumo ir nuspėjamumo, taigi ir prie to, kad oro vežėjai labiau laikytųsi reikalavimų.

Proporcingumas taip pat užtikrinamas keliais siūlomo reglamento elementais: pavyzdžiui, jis taikomas tik atvykstamiesiems skrydžiams, reikalavimas naudoti automatizuotas priemones taikomas tik tam tikriems API duomenims ir numatomos apsaugos priemonės, susijusios su API duomenų tvarkymo būdu ir tikslu.

Siūlomame reglamente numatoma sukurti maršruto parinktuvą, kuris veiktų kaip bendras valstybių narių ir oro vežėjų jungiamasis punktas, laikantis tarptautinių rekomendacijų, ir nustatomas ES požiūris į API duomenų rinkimą ir perdavimą. API duomenis perduodant maršruto parinktuvu sumažės oro transporto sektoriaus išlaidos ir bus užtikrinta, kad sienos apsaugos pareigūnai turėtų greitą ir sklandžią prieigą prie API duomenų, kuriuos jie turi gauti atlikdami išsamesnius patikrinimus kertant sieną. Taikant tokį požiūrį bus labai sumažintas jungčių, kurias valstybėms narėms reikės sukurti ir palaikyti, skaičius. Kita vertus, dėl to oro vežėjams bus paprasčiau palaikyti ryšį su kompetentingomis sienos apsaugos institucijomis ir bus pasiekta masto ekonomija. Už maršruto parinktuvo projektavimą, kūrimą, prieglobą ir techninį valdymą bus atsakinga ES agentūra, t. y. eu-LISA. API duomenų perdavimas per maršruto parinktuvą padės stebėti skrydžius ir taip sumažinti tikimybę, kad vežėjas nesilaikys šiame pasiūlyme nustatyto įpareigojimo perduoti API duomenis.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūlomas reglamentas. Kaip įvertinta prie šio pasiūlymo pridėtame poveikio vertinime ir atsižvelgiant į tai, kad siūlomos priemonės turi būti taikomos tiesiogiai ir vienodai visose valstybėse narėse, reglamentas yra tinkamas teisinės priemonės pasirinkimas.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Įvertinus API direktyvą¹⁹ nustatyta, kad API duomenų rinkimo ir perdavimo kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms loginis pagrindas praėjus 15 metų nuo šios

¹⁹ Europos Komisija, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Tarybos direktyvos 2004/82/EB dėl vežėjų įpareigojimo perduoti keleivių duomenis (API direktyva) vertinimas“, Briuselis, 2020 9 8, SWD(2020)174 final.

direktyvos įsigaliojimo tebėra aktualus. Dabartiniai direktyvos tikslai, visų pirma sienų kontrolės valdymo gerinimas, kuris savo ruožtu taip pat gali padėti kovoti su neteisėta migracija, tebėra labai aktualūs atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir platesnės visuomenės poreikiams. Be to, nustatyta, kad API duomenų rinkimas ir perdavimas taip pat svarbus siekiant palengvinti teisėtą keliavimą.

Atlikus vertinimą nustatyta, kad nesuderintas direktyvos įgyvendinimas yra kliūtis jos veiksmingumui ir nuoseklumui. Dėl direktyvoje nustatytų minimaliųjų reikalavimų API sistemų diegimas ir faktinis API duomenų naudojimas yra labai nenuoseklūs. Be to, nevienodą įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu lėmė valstybėms narėms palikta galimybė naudoti API duomenis teisėsaugos tikslais²⁰, nepateikiant aiškios šio tikslo apibrėžties ir nenustatant sistemos. Atliekant vertinimą taip pat nustatyta neatitikimų su kitomis ES priemonėmis, dėl kurių praktiškai kyla operatyvinių sunkumų ir netikrumo susijusioms šalims, visų pirma duomenų subjektams. API direktyvoje nustatyti asmens duomenų apsaugos reikalavimai nevisiškai atitinka naujausius pokyčius šioje srityje. Be to, API direktyva nevisiškai dera su tarptautine informacijos apie keleivius reglamentavimo sistema, ypač kiek tai susiję su duomenų sritimis ir perdavimo standartais.

Vertinime atkreiptas dėmesys į keletą trūkumų, susijusių su API direktyva, t. y. trūksta i) standartizacijos ir suderinimo, ii) tam tikrų duomenų apsaugos priemonių ir iii) aiškaus suderinimo su naujausiais politikos ir teisės aktų pakeitimais ES lygmeniu. Šie elementai daro poveikį direktyvos poveikiui, sukelia našą suinteresuotiesiems subjektams ir sukuria tam tikrą teisinį netikrumą tiek oro vežėjams, renkantiems ir perduodantiems API duomenis, tiek juos gaunančioms ir toliau tvarkančioms kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms, tiek galiausiai keleiviams.

Į vertinimo išvadas atsižvelgta rengiant poveikio vertinimą ir šį pasiūlymą.

- **Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais**

Rengiant šį pasiūlymą konsultuotasi su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant valstybių narių valdžios institucijas (kompetentingas pasienio institucijas, informacijos apie keleivius skyrius), transporto sektoriaus atstovus ir pavienius oro vežėjus. Pagal savo įgaliojimus ir ekspertines žinias taip pat prisidėjo ES agentūros, pavyzdžiui, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (*Frontex*), ES teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (*Europol*), ES didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (*eu-LISA*) ir ES pagrindinių teisių agentūra (*FRA*). Į šią iniciatyvą taip pat įtrauktos nuomonės ir grįžtamoji informacija, gautos per viešas konsultacijas, vykusias 2019 m. pabaigoje atliekant API direktyvos vertinimą²¹.

Rengiant poveikio vertinimą, kuriuo grindžiamas šis pasiūlymas, vyko konsultacijos, per kurias, taikant įvairius metodus, buvo surinkti suinteresuotųjų subjektų atsiliepimai. Ši veikla visų pirma apėmė įžanginį poveikio vertinimą, pagalbinį išorės tyrimą ir keletą techninių seminarų.

Nuo 2020 m. birželio 5 d. iki 2020 m. rugpjūčio 14 d. buvo renkami atsiliepimai dėl įžanginio poveikio vertinimo, gauta iš viso septyni atsiliepimai apie būsimos API direktyvos taikymo

²⁰ Žr. API direktyvos 6 straipsnio paskutinę pastraipą.

²¹ API direktyvos vertinimas, SWD(2020) 174.

srities išplėtimą, duomenų kokybę, sankcijas, API ir PNR duomenų ryšį ir asmens duomenų apsaugą²².

Pagalbinis išorės tyrimas buvo atliktas remiantis dokumentų tyrimais, pokalbiais ir apklausomis dalyvaujant šio dalyko ekspertams, kurie išnagrinėjo įvairias galimas API duomenų tvarkymo priemones ir aiškias taisykles, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos teisėtai keliauti ir kurios atitinka ES informacinių sistemų sąveikumą, ES asmens duomenų apsaugos reikalavimus ir kitas esamas ES priemones bei tarptautinius standartus.

Komisijos tarnybos taip pat surengė kelis techninius seminarus su ekspertais iš valstybių narių ir Šengeno asocijuotųjų šalių. Šiuose seminaruose buvo siekiama suburti ekspertus, kad jie pasikeistų nuomonėmis apie galimybes, kurios buvo numatytos siekiant sustiprinti būsimą API sistemą sienų valdymo ir kovos su neteisėta imigracija, taip pat kovos su nusikalstamumu ir terorizmu tikslais.

Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais išsamiau aprašytos pridedamame poveikio vertinime (2 priedas).

- **Poveikio vertinimas**

Vadovaudamasi Geresnio reglamentavimo gairėmis, Komisija atliko poveikio vertinimą, kuris pateikiamas pridedamame Komisijos tarnybų darbiniam dokumente²³. 2022 m. rugsėjo 28 d. posėdyje Reglamentavimo patikros valdyba peržiūrėjo poveikio vertinimo projektą ir 2022 m. rugsėjo 30 d. pateikė teigiamą nuomonę.

Atsižvelgiant į nustatytas problemas, susijusias su API duomenų rinkimu ir perdavimu, poveikio vertinime įvertintos politikos galimybės, susijusios su API duomenų rinkimo pirmiau nurodytais tikslais aprėptimi, taip pat galimybės pagerinti API duomenų kokybę. Kalbant apie API duomenų rinkimą išorės sienų valdymo ir kovos su neteisėta imigracija tikslais, poveikio vertinime nagrinėtas, viena vertus, API duomenų apie visus iš ne Šengeno erdvės atvykstančius skrydžius rinkimas ir, kita vertus, API duomenų apie visus iš ne Šengeno erdvės atvykstančius skrydžius ir į ne Šengeno erdvę išvykstančius skrydžius rinkimas. Be to, poveikio vertinime taip pat apsvarstytos galimybės pagerinti API duomenų kokybę – arba rinkti API duomenis automatizuotomis priemonėmis ir rankiniu būdu, arba rinkti API duomenis tik automatizuotomis priemonėmis.

Kadangi visas API duomenų rinkinys sukuriamas keleiviams jau esant lėktuve, sienos apsaugos pareigūnai API duomenis gautų tik po to, kai keliautojai fiziškai patikrinami išvykstant ir patikrinus jų pasus, taigi per vėlai, kad tai padėtų sienos apsaugos pareigūnams jų darbe, todėl galimybė rinkti API duomenis dėl visų susijusių atvykstančiųjų ir išvykstančiųjų skrydžių nebuvo pasirinkta kaip tinkamiausios galimybės dalis.

Remiantis poveikio vertinimo ataskaitos išvadomis, tinkamiausia galimybė naudoti API priemonę minėtais tikslais apima API duomenų apie visus atitinkamus atvykstančiuosius skrydžius rinkimą, o oro vežėjai tam tikrus API duomenis rinktų tik automatizuotomis priemonėmis. Šios galimybės kartu pagerintų valstybių narių gebėjimą naudoti API duomenis, kad galėtų veiksmingai ir efektyviai tikrinti keliautojus oro transportu prieš jiems atvykstant prie išorės sienų. Standartizavus API duomenų rinkimo ir perdavimo reikalavimus, oro

²² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12434-Sienų-apsauga-ir-teisesauga-Persvarstyta-isankstines-informacijos-apie-oro-transporto-keleivius-API-tvarkymo-taisykles_lt.

²³ SWD(2022) 422 final (2022 12 13).

transporto sektorius geriau laikytųsi reikalavimų, nes visose valstybėse narėse jam būtų taikomi vienodi reikalavimai. Naudojant patikimesnius ir patikrintus API duomenis, įskaitant API duomenis, surinktus automatizuotomis priemonėmis, būtų galima nustatyti didelės rizikos keliautojų tapatybę ir greičiau atlikti patikrinimus kertant išorės sienas ir įforminant atvykstančius keleivius. Pasiūlymas dera su Europos klimato teisės akte²⁴ nustatytu poveikio klimatui neutralumo tikslu ir Sąjungos tikslais iki 2030 m. ir 2040 m.

Poveikio vertinime taip pat apsvaistytos ir atmetos tokios galimybės, kaip API duomenų rinkimas dėl kitų transporto priemonių, pavyzdžiui, iš jūrų, geležinkelių ir autobusų transporto operatorių. Poveikio vertinime nustatyta, kad jau yra ES ir tarptautinių taisyklių, pagal kurias reikalaujama, kad jūrų transporto operatoriai iš anksto perduotų valstybių narių sienos apsaugos institucijoms informaciją apie keleivius, keliaujančius atvykstamaisiais ir išvykstamaisiais maršrutais. Todėl papildomas ES įpareigojimas jūrų transporto operatoriams perduoti API duomenis būtų nereikalingas. Palyginti su oro transporto sektoriumi, sausumos transporto operatoriams, pvz., geležinkelių ar autobusų vežėjams, yra sudėtingiau rinkti keleivių duomenis (nevyksta registracijos procesai, nėra sistemingai išduodami vardiniai bilietai) ir reikėtų didelių investicijų į operatorių fizinę infrastruktūrą, o tai turėtų didelių pasekmių jų ekonominiam modeliui ir keleiviams. Sprendimas neįtraukti šių aspektų į šį siūlomą reglamentą nedaro poveikio kai kurių valstybių narių praktikai, pagal kurią remiantis nacionaline teise reikalaujama pateikti geležinkeliais vykstančių keleivių duomenis, su sąlyga, kad laikomasi ES teisės.

- **Pagrindinės teisės ir asmens duomenų apsauga**

Šia iniciatyva numatomas keliautojų asmens duomenų tvarkymas, todėl ribojamas naudojimas pagrindine teise į asmens duomenų apsaugą, kuri garantuojama ES pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 8 straipsniu ir SESV 16 straipsniu. Kaip pabrėžė ES Teisingumo Teismas (ESTT)²⁵, teisė į asmens duomenų apsaugą nėra absoliuti teisė, tačiau bet koks apribojimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į jo funkciją visuomenėje ir atitikti Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus²⁶. Asmens duomenų apsauga taip pat yra glaudžiai susijusi su pagarba teisei į privatų gyvenimą, kuri yra Chartijos 7 straipsniu saugomos teisės į privatų ir šeimos gyvenimą dalis.

Oro vežėjų pareiga rinkti API duomenis apie visus išorės sienas kertančius keliautojus ir vėliau maršruto parinktuvu tuos API duomenis perduoti kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms atitinka tikslą padėti užtikrinti, kad visų į valstybes nares atvykstančių keliautojų išankstiniai patikrinimai prie išorės sienų būtų atliekami veiksmingai ir efektyviai, taip prisidedant ir prie kovos su neteisėta imigracija tikslo. Nors kompetentingos sienos apsaugos institucijos nepriims vien API duomenimis pagrįstų sprendimų, šiuo pasiūlymu sienos apsaugos institucijoms bus sudarytos sąlygos iš anksto organizuoti savo veiklą ir sudaryti palankesnes sąlygas *bona fide* keleiviams atvykti ir kitiems keleiviams nustatyti. Pirmiau minėtos pagrindinės teisės ribojamos tik tiek, kiek tikrai būtina nurodytiems tikslams pasiekti, visų pirma apribojant tapatybės duomenų rinkimą tik keliautojo kelionės dokumente esančia

²⁴ 2021 m. birželio 30 d. Reglamento (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema (Europos klimato teisės aktas), 2 straipsnio 1 dalis.

²⁵ 2010 m. lapkričio 9 d. ESTT sprendimas *Volker und Markus Schecke ir Eifert*, sujungtos bylos C-92/09 ir C-93/09, [2010] Rink. p. I-0000.

²⁶ Pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį teisė į duomenų apsaugą galima apriboti, jeigu apribojimai yra numatyti įstatymo ir nekeičia teisių ir laisvių esmės, o remiantis proporcingumo principu, jie turi būti būtini ir turi tikrai atitikti Europos Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

informacija ir apribojant duomenų tvarkymo mastą iki minimumo, įskaitant asmens duomenų saugojimo laikotarpį.

Dėl to, kad oro vežėjai privalo naudoti automatizuotas priemones API duomenims iš keliautojų rinkti, asmens duomenų apsaugos požiūriu gali kilti papildoma rizika. Tačiau ji buvo apribota ir sušvelninta. Pirma, reikalavimas taikomas tik tam tikriems API duomenims, kai automatizuotos priemonės turi būti naudojamos atsakingai, kiek tai susiję su kompiuterio skaitomais duomenimis keliautojų dokumentuose. Antra, siūlomame reglamente nustatyti reikalavimai dėl naudotinių automatizuotų priemonių, kurie turi būti patikslinti deleguotajame akte. Galiausiai numatytos kelios apsaugos priemonės, pavyzdžiui, registravimas, konkrečios asmens duomenų apsaugos taisyklės ir veiksminga priežiūra.

Į šį pasiūlymą taip pat įtrauktos papildomos ir konkrečios apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi Chartijos, be kita ko, kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymo saugumu, duomenų ištrynimu ir tikslų apribojimu bei keliautojų teise į informaciją.

Be to, nors, be nuostatos, kuria užtikrinamas tikslų apribojimo principo laikymasis, siūlomu reglamentu nebūtų reglamentuojamas kompetentingų sienos apsaugos institucijų pagal jį gautų API duomenų naudojimas, nes tai jau reglamentuota kitais teisės aktais (Šengeno sienų kodeksu, asmens duomenų apsaugos teisės aktu, Chartija), siekiant aiškumo konstatuojamosiose dalyse primenama, kad toks naudojimas negali sukelti jokios diskriminacijos, kuri draudžiama pagal Chartijos 21 straipsnį.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Ši teisėkūros iniciatyva dėl API duomenų rinkimo ir perdavimo siekiant palengvinti išorės sienų kontrolę turėtų poveikį eu-LISA ir valstybių narių kompetentingų sienos apsaugos institucijų biudžetui ir darbuotojų poreikiams.

Apskaičiuota, kad agentūrai eu-LISA bus skirtas maždaug 45 mln. EUR papildomas biudžetas (pagal dabartinę DFP – 33 mln. EUR) maršruto parinktuvui įrengti, o nuo 2029 m. – 9 mln. EUR per metus jo techniniam valdymui, ir kad reikės maždaug 27 papildomų etatų siekiant užtikrinti, kad eu-LISA turėtų reikiamų išteklių užduotims, kurios jai pavestos pagal šį siūlomą reglamentą ir siūlomą reglamentą dėl API duomenų rinkimo ir perdavimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais, vykdyti.

Kalbant apie valstybes nares, apskaičiuota, kad 27 mln. EUR (pagal dabartinę daugiametę finansinę programą – 8 mln. EUR), skirtus sienų valdymo institucijoms reikalingoms nacionalinėms sistemoms ir infrastruktūrai atnaujinti, ir vėliau, nuo 2028 m., iki 5 mln. EUR per metus jų priežiūrai, būtų galima kompensuoti iš Sienų valdymo ir vizų priemonės fondo²⁷. Visos tokios teisės galiausiai turės būti nustatytos pagal tuos fondus reglamentuojančias taisykles, taip pat pagal siūlomame reglamente nustatytas taisykles dėl išlaidų.

Atsižvelgiant į tai, kad šis siūlomas reglamentas yra glaudžiai susijęs su siūlomu reglamentu dėl API duomenų rinkimo ir perdavimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais, visų pirma kiek tai

²⁷ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1148, kuriuo sukuriamas sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, įtraukta į Integruoto sienų valdymo fondą.

susiję su API duomenų perdavimu į maršruto parinktuvą, šio siūlomo reglamento priede pateikta finansinė teisės akto pasiūlymo pažyma yra vienoda abiem pasiūlymams.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Komisija užtikrintų, kad būtų nustatytos reikalingos priemonės, skirtos stebėti, kaip veikia siūlomos priemonės, ir vertinti, ar jos atitinka pagrindinius politikos tikslus. Praėjus ketveriems metams po siūlomo reglamento taikymo pradžios ir vėliau – kas ketverius metus Komisija pateiktų Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje būtų įvertintas reglamento įgyvendinimas ir jo pridėtinė vertė. Ataskaitoje taip pat būtų nurodytas bet koks tiesioginis ar netiesioginis poveikis atitinkamoms pagrindinėms teisėms. Joje būtų nagrinėjami pasiekti rezultatai, atsižvelgiant į tikslus, ir vertinama, ar taikomas loginis pagrindas tebėra tinkamas ir kokią tai turi reikšmę renkantis būsimas galimybes.

Privalomas pareigos rinkti API duomenis pobūdis ir maršruto parinktuvo įdiegimas leis susidaryti aiškesnį vaizdą apie tai, kaip oro vežėjai renka ir perduoda API duomenis, ir apie tai, kaip valstybės narės vėliau naudoja API duomenis pagal taikytinus nacionalinės ir Sąjungos teisės aktus. Tai padės Europos Komisijai atlikti vertinimo ir vykdymo užtikrinimo užduotis, nes jai bus teikiami patikimi statistiniai duomenys apie perduodamų duomenų kiekį ir apie skrydžius, dėl kurių bus prašoma pateikti API duomenis.

• Kintamoji geometrija

Šis pasiūlymas grindžiamas Šengeno *acquis* ir juo plėtojamoms Šengeno *acquis* nuostatos dėl išorės sienų, nes jis susijęs su išorės sienų kirtimu. Todėl reikėtų apsvarstyti toliau nurodytas prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo (Nr. 19) dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis* ir prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo (Nr. 22) dėl Danijos pozicijos pasekmes.

Pasiūlymui taikomos Šengeno *acquis* priemonės, kurias įgyvendinant Airija dalyvauja pagal 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimo 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas²⁸ 6 straipsnio 2 dalį. Konkrečiai Airijos dalyvavimas įgyvendinant šį pasiūlymą yra susijęs su Sąjungos atsakomybe imtis priemonių, kuriomis plėtojamoms Šengeno *acquis* nuostatos dėl kovos su neteisėta imigracija, kurias įgyvendinant Airija dalyvauja. Airija dalyvauja visų pirma atsižvelgiant į tai, kad į to Tarybos sprendimo 1 straipsnio 1 dalį būtų įtraukta nuoroda į Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo 26 straipsnį dėl oro vežėjų pareigų, susijusių su užsieniečiais, kuriems neleista atvykti, ir dėl užsieniečių turimų reikiamų kelionės dokumentų. Airija dalyvauja įgyvendinant visą siūlomą reglamentą.

Pagal prie Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvaus priimant šį pasiūlymą ir, kai jis bus priimtas, jis nebus jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis siūlomas reglamentas bus grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nuspręs dėl šio pasiūlymo, Danija turi nuspręsti, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę.

Kipro, Bulgarijos, Rumunijos ir Kroatijos atžvilgiu siūlomas reglamentas yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su juo susijęs, kaip tai suprantama atitinkamai

²⁸ OL L 64, 2002 3 7, p. 20.

2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje, 2005 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje ir 2011 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje.

Islandijos, Norvegijos, Šveicarijos ir Lichtenšteino atžvilgiu siūlomu reglamentu bus plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama jų atitinkamuose asociacijos susitarimuose.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 skyriuje išdėstytos šio reglamento bendrosios nuostatos, pradedant taisyklėmis dėl jo dalyko ir taikymo srities. Jame taip pat pateikiamas apibrėžčių sąrašas.

2 skyriuje išdėstytos API duomenų rinkimo ir perdavimo nuostatos, t. y. aiškios oro vežėjų atliekamo API duomenų rinkimo taisyklės, taisyklės dėl API duomenų perdavimo į maršruto parinktuvą, kompetentingų sienos apsaugos institucijų atliekamo API duomenų tvarkymo ir oro vežėjų bei tų institucijų vykdomo API duomenų saugojimo ir ištrynimo.

3 skyriuje pateikiamos nuostatos dėl API duomenų perdavimo maršruto parinktuvu. Kalbant konkrečiau, į jį įtrauktos nuostatos, kuriomis apibūdinamos pagrindinės maršruto parinktovo ypatybės, maršruto parinktovo naudojimo taisyklės, API duomenų perdavimo iš maršruto parinktovo kompetentingoms institucijoms procedūra, API duomenų ištrynimas iš maršruto parinktovo, registracijos žurnalų tvarkymas ir procedūros, taikomos tais atvejais, kai maršruto parinktovo iš dalies arba visiškai techniškai neįmanoma naudoti.

4 skyriuje pateikiamos konkrečios nuostatos dėl asmens duomenų apsaugos. Kalbant konkrečiau, jame nurodoma, kas yra duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai, pagal šį reglamentą tvarkantys API duomenis, kurie yra asmens duomenys. Jame taip pat nustatomos priemonės, kurių reikalaujama iš eu-LISA, kad būtų užtikrintas duomenų tvarkymo saugumas, laikantis Reglamento (ES) 2018/1725 nuostatų. Jame nustatomos priemonės, kurių reikalaujama iš oro vežėjų ir kompetentingų sienos apsaugos institucijų, siekiant užtikrinti jų atitikties atitinkamoms šiame reglamente išdėstytoms nuostatomis ir audito taisyklėmis savikontrolę.

5 skyriuje reglamentuojami tam tikri konkretūs su maršruto parinktuvu susiję klausimai. Jame nustatyti reikalavimai dėl kompetentingų sienos apsaugos institucijų ir oro vežėjų jungčių su maršruto parinktuvu. Jame taip pat nustatomos eu-LISA užduotys, susijusios su maršruto parinktovo projektavimu ir kūrimu, priegloba, techniniu valdymu ir kitomis pagalbėmis užduotimis. Šiame skyriuje taip pat pateikiamos nuostatos dėl eu-LISA ir valstybių narių pagal šį reglamentą patiriamų išlaidų, visų pirma susijusių su valstybių narių jungtimis ir integracija su maršruto parinktuvu. Jame taip pat išdėstytos nuostatos dėl atsakomybės už maršruto parinktuvui padarytą žalą, maršruto parinktovo eksploatavimo pradžios ir galimybės oro vežėjams savanoriškai naudotis maršruto parinktuvu laikantis tam tikrų sąlygų.

6 skyriuje pateikiamos nuostatos dėl priežiūros, galimų sankcijų, taikytinų oro vežėjams už šiame reglamente nustatytų jų pareigų nevykdymą, taisyklių, susijusių su eu-LISA statistinėmis ataskaitomis, ir Komisijos rengiamo praktinio vadovo.

7 skyriuje reglamentuojamas poveikis kitiems ES teisės aktams. Kalbant konkrečiau, jame pateikiamos nuostatos dėl Direktyvos 2004/82/EB panaikinimo ir būtinų kitų esamų priemonių, t. y. Reglamento (ES) 2018/1726²⁹ ir Reglamento (ES) 2019/817³⁰, pakeitimų.

²⁹ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1726 dėl Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros (eu-LISA), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 ir Tarybos

8 skyriuje pateikiamos šio reglamento baigiamosios nuostatos, susijusios su deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų priėmimu, šio reglamento stebėseną ir vertinimu, jo įsigaliojimu ir taikymu.

sprendimas 2007/533/TVR bei panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011 (OL L 295, 2018 11 21, p. 99).

³⁰ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/817 dėl ES informacinių sistemų sienų ir vizų srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 ir (ES) 2018/1861 bei Tarybos sprendimai 2004/512/EB ir 2008/633/TVR (OL L 135, 2019 5 22, p. 27).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl išankstinės informacijos apie keleivius (API) rinkimo ir perdavimo siekiant sustiprinti ir palengvinti išorės sienų kontrolę, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2019/817 ir (ES) 2018/1726 ir panaikinama Tarybos direktyva 2004/82/EB**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktus ir 79 straipsnio 2 dalies c punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³¹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) asmenų patikrinimai prie išorės sienų labai padeda užtikrinti ilgalaikį Sąjungos, valstybių narių ir jos piliečių saugumą ir todėl tebėra svarbi apsaugos priemonė, ypač erdvėje be vidaus sienų kontrolės (toliau – Šengeno erdvė). Veiksminga ir efektyvi išorės sienų kontrolė, vykdoma visų pirma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/399³², kai taikytina, padeda kovoti su neteisėta imigracija ir užkirsti kelią grėsmėms valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, visuomenės sveikatai ir tarptautiniams santykiams;
- (2) naudojant keliautojų duomenis ir skrydžių informaciją, perduodamus prieš keliautojų atvykimą, vadinamus išankstinės informacijos apie keleivius (API) duomenimis, prisidedama prie to, kad būtų paspartintas reikiamų patikrinimų kertant sieną vykdymas. Šiame reglamente šis procesas konkrečiai susijęs su trečiosios šalies arba valstybės narės, nedalyvaujančios taikant šį reglamentą, ir taikant šį reglamentą dalyvaujančios valstybės narės sienų kirtimu. Naudojant tokius duomenis sustiprinami patikrinimai prie tų išorės sienų, nes suteikiama pakankamai laiko, kad būtų galima atlikti nuodugnius ir išsamius visų keliautojų patikrinimus, nedarant neproporcingo neigiamo poveikio gera valia keliaujantiems asmenims. Todėl, siekiant užtikrinti patikrinimų prie išorės sienų veiksmingumą ir efektyvumą, turėtų būti nustatyta tinkama teisinė sistema, kuria būtų užtikrinta, kad valstybių narių kompetentingos sienos apsaugos institucijos tokiuose išorės sienos perėjimo punktuose turėtų prieigą prie API duomenų prieš keliautojams atvykstant;

³¹ [OL C , , p. .]

³² 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016 3 23, p. 1).

- (3) paaiškėjo, kad esama API duomenų teisinė sistema, kurią sudaro Tarybos direktyva 2004/82/EB³³ ir nacionalinės teisės aktai, kuriais ta direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, yra svarbi gerinant sienų kontrolę, visų pirma nustatant sistemą, pagal kurią valstybės narės galėtų nustatyti nuostatas dėl oro vežėjų pareigų perduoti į jų teritoriją vykstančių keleivių API duomenis. Tačiau nacionaliniu lygmeniu vis dar esama skirtumų. Visų pirma iš oro vežėjų sistemingai neprašoma API duomenų ir oro vežėjams taikomi skirtingi reikalavimai, susiję su rinktinės informacijos rūšimi bei sąlygomis, kuriomis API duomenys turi būti perduodami kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms. Dėl šių skirtumų oro vežėjai ne tik patiria nereikalingų išlaidų ir sunkumų, bet ir trukdoma užtikrinti veiksmingą ir efektyvą prie išorės sienų atvykstančių asmenų išankstinį patikrinimą;
- (4) todėl esama teisinė sistema turėtų būti atnaujinta ir pakeista siekiant užtikrinti, kad taisyklės, susijusios su API duomenų rinkimu ir perdavimu siekiant padidinti ir palengvinti patikrinimų kertant išorės sienas veiksmingumą ir efektyvumą bei kovoti su neteisėta imigracija, būtų aiškios, suderintos ir veiksmingos;
- (5) siekiant užtikrinti kuo nuoseklesnę požiūrį tarptautiniu lygmeniu ir atsižvelgiant į tuo lygmeniu taikomas API duomenų rinkimo taisykles, šiuo reglamentu nustatytoje atnaujintoje teisinėje sistemoje turėtų būti atsižvelgiama į atitinkamą praktiką, dėl kurios tarptautiniu mastu susitarta su oro transporto sektoriumi, ir į Pasaulio muitinių organizacijos, Tarptautinės aviacijos transporto asociacijos ir Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos gaires dėl išankstinės informacijos apie keleivius;
- (6) API duomenų rinkimas ir perdavimas daro poveikį asmenų privačiam gyvenimui ir apima asmens duomenų tvarkymą. Siekiant visapusiškai gerbti pagrindines teises, visų pirma teisę į privatų gyvenimą ir teisę į asmens duomenų apsaugą pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija), turėtų būti numatyti tinkami apribojimai ir apsaugos priemonės. Visų pirma, bet koks API duomenų, visų pirma API duomenų, kurie yra asmens duomenys, tvarkymas turėtų būti apribotas tik tuo, kas yra būtina ir proporcinga šio reglamento tikslams pasiekti. Be to, reikėtų užtikrinti, kad pagal šį reglamentą surinkti ir perduoti API duomenys nelemtų jokios Chartijos draudžiamos diskriminacijos;
- (7) kad būtų pasiekti šio reglamento tikslai, jis turėtų būti taikomas visiems oro vežėjams, vykdančioms skrydžius į Sąjungą, kaip apibrėžta šiame reglamente, apimant ir reguliarius, ir nereguliuosius skrydžius, neatsižvelgiant į tuos skrydžius vykdančių oro vežėjų įsisteigimo vietą;
- (8) siekiant veiksmingumo ir teisinio tikrumo, informacijos elementai, kurie kartu sudaro API duomenis, kurie turi būti renkami ir vėliau perduodami pagal šį reglamentą, turėtų būti aiškiai ir išsamiai išvardyti, įskaitant informaciją, susijusią su kiekvienu keliautoju, ir informaciją apie to keliautojo skrydį. Tokia skrydžių informacija turėtų apimti informaciją apie atvykimo į atitinkamos valstybės narės teritoriją sienos perėjimo punktą visais atvejais, kuriems taikomas šis reglamentas, tačiau ta informacija turėtų būti renkama tik tais atvejais, kai taikytina pagal Reglamentą (ES) [API teisėsauga], t. y. ne tada, kai API duomenys yra susiję su ES vidaus skrydžiais;

³³ 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/82/EB dėl vežėjų įpareigojimo perduoti keleivių duomenis (OL L 261, 2004 8 6, p. 24).

- (9) siekiant sudaryti sąlygas lankstumui ir inovacijoms, iš esmės kiekvienam oro vežėjui turėtų būti palikta teisė nuspręsti, kaip jis vykdo savo pareigas, susijusias su šiame reglamente nustatytu API duomenų rinkimu. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad yra tinkamų technologinių sprendimų, leidžiančių automatiškai rinkti tam tikrus API duomenis, kartu užtikrinant, kad atitinkami API duomenys būtų tikslūs, išsamūs ir naujausi, ir atsižvelgiant į tokių technologijų naudojimo pranašumus veiksmingumo ir efektyvumo požiūriu, turėtų būti reikalaujama, kad oro vežėjai tuos API duomenis rinktų automatizuotomis priemonėmis, nuskaitydami informaciją iš mašininio nuskaitymo kelionės dokumento duomenų;
- (10) automatizuotos priemonės suteikia keliautojams galimybę patiems pateikti tam tikrus API duomenis registracijos internetu proceso metu. Be kita ko, tokios priemonės galėtų būti, pavyzdžiui, saugi programėlė keliautojų išmaniajame telefone, kompiuteryje ar internetinėje vaizdo kameroje, kurioje būtų galima nuskaityti mašininio nuskaitymo kelionės dokumento duomenis. Jei keliautojai neužsiregistravo internetu, oro vežėjai praktiškai turėtų suteikti jiems galimybę registracijos oro uoste metu pateikti atitinkamus kompiuterio skaitomus API duomenis naudojant savitarnos kioską arba padedant oro transporto bendrovių darbuotojams prie registracijos langelio;
- (11) Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti techninius reikalavimus ir procedūrinės taisyklės, kurių oro vežėjai turi laikytis naudodami automatizuotas priemones mašininio nuskaitymo API duomenims rinkti pagal šį reglamentą, siekiant padidinti aiškumą bei teisinį tikrumą ir padėti užtikrinti duomenų kokybę ir atsakingą automatizuotų priemonių naudojimą;
- (12) atsižvelgiant į automatinį priemonių naudojimo pranašumus renkant mašininio nuskaitymo API duomenis ir į aiškumą, atsirandantį dėl techninių reikalavimų, kurie turi būti priimti pagal šį reglamentą, derėtų paaiškinti, kad oro vežėjai, kurie nusprendžia naudoti automatizuotas priemones informacijai, kurią jie turi perduoti pagal Direktyvą 2004//82/EB, rinkti, turi galimybę, bet neprivalo, taikyti tuos reikalavimus, kai jie bus priimti, tokiam automatizuotų priemonių naudojimui tiek, kiek tai leidžiama pagal tą direktyvą. Bet koks savanoriškas tų specifikacijų taikymas taikant Direktyvą 2004/82/EB neturėtų būti suprantamas kaip darantis kokį nors poveikį oro vežėjų ir valstybių narių pareigoms pagal tą direktyvą;
- (13) siekiant užtikrinti, kad kompetentingų sienos apsaugos institucijų iš anksto atliekami išankstiniai patikrinimai būtų veiksmingi ir efektyvūs, toms institucijoms perduodamuose API duomenyse turėtų būti pateikiami keliautojų, kurie yra pasirengę faktiškai kirsti išorės sienas, t. y. keliautojų, kurie faktiškai yra lėktuve, duomenys. Todėl oro vežėjai turėtų perduoti API duomenis iškart po to, kai uždaromi įlaipinimo vartai. Be to, API duomenys padeda kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms atskirti teisėtus keliautojus nuo jas dominančių keliautojų, todėl gali reikėti atlikti papildomus patikrinimus, o tam reikėtų toliau koordinuoti ir rengti paskesnes priemones, kurių reikia imtis keliautojams atvykus. Taip galėtų atsitikti, pavyzdžiui, tais atvejais, kai yra netikėtai daug institucijas dominančių keliautojų, kurių fiziniai patikrinimai pasienyje galėtų turėti neigiamos įtakos patikrinimams kertant sieną ir kitų teisėtų keliautojų laukimo laikui pasienyje. Siekiant suteikti kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms galimybę parengti tinkamas ir proporcingas priemones pasienyje, pavyzdžiui, laikinai padidinti darbuotojų skaičių arba perskirstyti darbuotojus, visų pirma dėl skrydžių, kuriuos vykdančios keleivių įlaipinimo pabaigos iki atvykimo prie išorės sienų nepakanka, kad kompetentingos sienos apsaugos institucijos galėtų parengti tinkamiausią atsaką, API duomenys turėtų būti

taip pat perduodami prieš įlaipinant kiekvieną keliautoją, kai jis registruojamas skrydžiui;

- (14) siekiant suteikti aiškumo dėl techninių reikalavimų, kurie taikytini oro vežėjams ir kurie yra reikalingi siekiant užtikrinti, kad pagal šį reglamentą jų surinkti API duomenys būtų saugiai, veiksmingai ir greitai perduodami į maršruto parinktuvą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai nustatyti bendrų protokolų ir tinkamų duomenų formatų, kurie turi būti naudojami tokiam perdavimui, specifikacijas;
- (15) siekiant išvengti bet kokios netinkamo naudojimo rizikos ir laikantis tikslo apribojimo principo, kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms turėtų būti aiškiai uždrausta pagal šį reglamentą gautus API duomenis tvarkyti bet kuriuo kitu tikslu, išskyrus patikrinimų kertant išorės sienas veiksmingumo ir efektyvumo didinimą bei palengvinimą ir kovą su neteisėta imigracija;
- (16) siekiant užtikrinti, kad kompetentingos sienos apsaugos institucijos turėtų pakankamai laiko visų keliautojų, įskaitant tolimaisiais ir jungiamaisiais skrydžiais keliaujančius asmenis, išankstiniams patikrinimams atlikti, taip pat pakankamai laiko užtikrinti, kad oro vežėjų renkami ir perduodami API duomenys būtų išsamūs, tikslūs ir naujausi, ir prireikus paprašyti oro vežėjų pateikti papildomų paaiškinimų, pataisymų ar papildymų, kompetentingos sienos apsaugos institucijos turėtų pagal šį reglamentą gautus API duomenis saugoti nustatytą laikotarpį, kuris neviršija to, kas tikrai būtina tiems tikslams pasiekti. Kad oro vežėjai galėtų atsakyti į tokius prašymus, jie taip pat turėtų saugoti API duomenis, kuriuos jie perdavė pagal šį reglamentą, tą patį nustatytą ir griežtai būtiną laikotarpį;
- (17) siekiant užtikrinti, kad oro vežėjai neturėtų kurti ir palaikyti daug jungčių su valstybių narių kompetentingomis sienos apsaugos institucijomis, kad būtų galima perduoti pagal šį reglamentą surinktus API duomenis, ir kad būtų išvengta su tuo susijusio neveiksmingumo ir saugumo rizikos, turėtų būti priimta nuostata dėl vieno Sąjungos lygmeniu sukurto ir naudojamo maršruto parinktuvo, kuris veiktų kaip tokio duomenų perdavimo jungiamasis ir skirstomasis punktas. Siekiant veiksmingumo ir išlaidų efektyvumo, maršruto parinktuvas, kiek tai techniškai įmanoma ir visapusiškai laikantis šio reglamento ir Reglamento (ES) [API teisėsauga] taisyklių, turėtų būti grindžiamas kitų atitinkamų sistemų, sukurtų pagal Sąjungos teisę, techniniais komponentais;
- (18) maršruto parinktuvas turėtų automatiškai perduoti API duomenis atitinkamoms kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms, kurios turėtų būti nustatytos atsižvelgiant į atvykimo į valstybės narės teritoriją sienos perėjimo punktą, įtrauktą į atitinkamus API duomenis. Siekiant palengvinti skirstymo procesą, kiekviena valstybė narė turėtų nurodyti, kurios sienos apsaugos institucijos yra kompetentingos gauti iš maršruto parinktuvo perduodamus API duomenis. Siekiant užtikrinti tinkamą šio reglamento veikimą ir skaidrumą, ta informacija turėtų būti skelbiama viešai;
- (19) maršruto parinktuvas turėtų būti naudojamas tik tam, kad oro vežėjams būtų lengviau perduoti API duomenis kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms pagal šį reglamentą ir informacijos apie keleivius skyriams (PIU) pagal Reglamentą (ES) [API teisėsauga], ir jis neturėtų būti API duomenų saugykla. Dėl šios priežasties ir siekiant kuo labiau sumažinti neteisėtos prieigos ar kitokio netinkamo naudojimo riziką ir laikantis duomenų kiekio mažinimo principo, bet koks API duomenų saugojimas maršruto parinktuve turėtų būti apribotas tiek, kiek tikrai būtina su perdavimu susijusiais techniniais tikslais, o API duomenys iš maršruto parinktuvo turėtų būti nedelsiant, visam laikui ir automatiškai ištrinami nuo to momento, kai užbaigiamas

perdavimas, arba, kai aktualu pagal Reglamentą (ES) [API teisėsauga], API duomenys iš viso neturi būti perduodami;

- (20) siekiant užtikrinti tinkamą API duomenų perdavimo iš maršruto parinktuvo veikimą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai nustatyti išsamias technines ir procedūrinės to perdavimo taisyklės. Tos taisyklės turėtų būti tokios, kad būtų užtikrinta, jog perdavimas būtų saugus, veiksmingas ir greitas, o poveikis keleivių kelionėms ir oro vežėjams būtų ne didesnis nei būtina;
- (21) kad oro vežėjai galėtų kuo greičiau pasinaudoti pranašumais, kuriuos suteikia pagal šį reglamentą eu-LISA sukurtas maršruto parinktuvas, ir įgyti naudojimosi juo patirties, pereinamuoju laikotarpiu oro vežėjams turėtų būti suteikta galimybė, bet ne pareiga, naudotis maršruto parinktuvu informacijai, kurią jie turi perduoti pagal Direktyvą 2004/82/EB, perduoti. Tas pereinamasis laikotarpis turėtų prasidėti nuo to momento, kai maršruto parinktuvas pradeda veikti, ir baigtis, kai nustoja būti taikomi toje direktyvoje nustatyti įpareigojimai. Siekiant užtikrinti, kad toks savanoriškas maršruto parinktuvo naudojimas vyktų atsakingai, turėtų būti reikalaujama gauti išankstinį raštišką atsakingos institucijos, kuri turi gauti informaciją, sutikimą, oro vežėjo prašymu ir po to, kai ta institucija atliko patikrinimus ir prireikus gavo patikinimus. Panašiai, siekiant išvengti situacijos, kai oro vežėjai pakartotinai pradeda ir nustoja naudotis maršruto parinktuvu, turėtų būti reikalaujama, kad oro vežėjui pradėjus savanoriškai juo naudotis, jis privalėtų tokį naudojimą tęsti, išskyrus atvejus, kai yra objektyvių priežasčių nutraukti informacijos perdavimą atitinkamai atsakingai institucijai, pavyzdžiui, paaiškėjus, kad informacija nėra perduodama teisėtai, saugiai, veiksmingai ir greitai. Siekiant tinkamai taikyti šią galimybę savanoriškai naudotis maršruto parinktuvu, deramai atsižvelgiant į visų susijusių šalių teises ir interesus, turėtų būti numatytos būtinos konsultacijų ir informacijos teikimo taisyklės. Bet koks toks savanoriškas maršruto parinktuvo naudojimas taikant Direktyvą 2004/82/EB, kaip numatyta šiame reglamente, neturėtų būti suprantamas kaip darantis koki nors poveikį oro vežėjų ir valstybių narių pareigoms pagal tą direktyvą;
- (22) maršruto parinktuvas, kuris bus sukurtas ir naudojamas pagal šį reglamentą, turėtų sumažinti ir supaprastinti technines jungtis, kurių reikia API duomenims perduoti, kad kiekvienam vežėjui ir kiekvienai sienos apsaugos institucijai būtų skirta tik po vieną jungtį. Todėl šiuo reglamentu kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms ir oro vežėjams nustatoma pareiga nustatyti tokią jungtį su maršruto parinktuvu ir užtikrinti reikiamą integraciją su juo, kad būtų užtikrinta, jog šiuo reglamentu sukurta API duomenų perdavimo sistema galėtų tinkamai veikti. Siekiant įgyvendinti tas pareigas ir užtikrinti tinkamą šiuo reglamentu sukurtos sistemos veikimą, kartu turėtų būti nustatytos išsamios taisyklės;
- (23) atsižvelgiant į susijusius Sąjungos interesus, išlaidos, kurias eu-LISA patirs vykdydama savo užduotis pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga], susijusias su maršruto parinktuvu, turėtų būti dengiamos iš Sąjungos biudžeto. Tas pats turėtų būti taikoma atitinkamoms valstybių narių išlaidoms, susijusioms su jų jungtimis su maršruto parinktuvu ir integracija su juo, kaip reikalaujama pagal šį reglamentą ir pagal taikytinus teisės aktus, išskyrus tam tikras išimtis. Išlaidas, kurioms taikomos šios išimties, turėtų padengti kiekviena atitinkama valstybė narė;
- (24) negalima atmesti galimybes, kad dėl išskirtinių aplinkybių ir nepaisant visų pagrįstų priemonių, kurių imtasi pagal šį reglamentą, maršruto parinktuvas arba sistema ar infrastruktūra, jungiantys kompetentingas sienos apsaugos institucijas ir oro vežėjus, tinkamai neveiks, todėl naudoti maršruto parinktuvą API duomenims perduoti gali būti

techniškai neįmanoma. Jei maršruto parinktuvas nebus prieinamas ir oro vežėjai iš esmės negalės teisėtai, saugiai, veiksmingai ir greitai perduoti API duomenų, kuriems gedimas padarė poveikį, alternatyviomis priemonėmis, oro vežėjų pareiga perduoti tuos API duomenis į maršruto parinktuvą turėtų būti nebetaikoma tol, kol perdavimas išlieka techniškai neįmanomas. Siekiant kuo labiau sumažinti tokio reiškimo trukmę ir neigiamas pasekmes, suinteresuotosios šalys tokiu atveju turėtų nedelsdamos informuoti viena kitą ir nedelsdamos imtis visų būtinų priemonių, kad techniškai neįmanomo naudojimo problema būtų išspręsta. Atsižvelgiant į tai, kad API duomenys, susiję su jau atvykusiais skrydžiais, nėra naudingi patikrinimams kertant sieną, tokiu atveju nėra pagrindo reikalauti, kad oro vežėjai rinktų ir saugotų API duomenis. Toks susitarimas neturėtų daryti poveikio visų susijusių šalių pareigoms pagal šį reglamentą užtikrinti, kad maršruto parinktuvas, jų atitinkamos sistemos ir infrastruktūra veiktų tinkamai, taip pat tam, kad oro vežėjams būtų taikomos sankcijos, kai jie nevykdo tų pareigų, įskaitant atvejus, kai jie siekia remtis šia tvarka, kai toks rėmimasis nėra pagrįstas. Siekiant atgrasyti nuo tokio piktnaudžiavimo ir palengvinti priežiūrą bei prirėmimą sankcijų taikymą, oro vežėjai, kurie remiasi šia tvarka dėl savo sistemos ir infrastruktūros gedimo, turėtų apie tai pranešti kompetentingai priežiūros institucijai;

- (25) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą, šiame reglamente turėtų būti nustatytas duomenų valdytojas bei duomenų tvarkytojas ir nustatytos audito taisyklės. Siekiant užtikrinti veiksmingą stebėseną bei tinkamą asmens duomenų apsaugą ir kuo labiau sumažinti saugumo riziką, taip pat turėtų būti nustatytos registravimo, tvarkymo saugumo ir savikontrolės taisyklės. Kai tos taisyklės yra susijusios su asmens duomenų tvarkymu, jos turėtų būti suprantamos kaip papildančios bendrai taikytinus Sąjungos teisės aktus dėl asmens duomenų apsaugos, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679³⁴ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725³⁵. Šis reglamentas neturėtų daryti poveikio tiems aktams, kurie taip pat taikomi asmens duomenų tvarkymui pagal šį reglamentą laikantis jo nuostatų;
- (26) visų pirma, duomenų tvarkymo pagal šį reglamentą operacijų, t. y. oro vežėjų API duomenų perdavimo per maršruto parinktuvą valstybių narių kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms, tikslai – padėti toms institucijoms vykdyti savo sienų valdymo pareigas ir užduotis, susijusias su kova su neteisėta imigracija. Todėl kompetentingos sienos apsaugos institucijos, gaunančios API duomenis, turėtų būti duomenų valdytojos API duomenims, kurie yra asmens duomenys, perduoti maršruto parinktuvu ir jiems saugoti maršruto parinktuvę, jei toks saugojimas būtinas techniniais tikslais, taip pat jiems tvarkyti bet kokiais tikslais, kai vėliau tie duomenys naudojami patikrinimams kertant išorės sienas sustiprinti ir palengvinti. Oro vežėjai savo ruožtu turėtų būti atskiri duomenų valdytojai API duomenims, kurie yra asmens duomenys, tvarkyti, kaip jie yra įpareigoti pagal šį reglamentą. Tuo remiantis tiek oro vežėjai, tiek kompetentingos sienos apsaugos institucijos turėtų būti atskiri duomenų valdytojai, kiek tai susiję su jų pačių atitinkamu API duomenų tvarkymu pagal šį reglamentą;

³⁴ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendras duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

³⁵ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

- (27) siekiant užtikrinti, kad oro vežėjai veiksmingai taikytų šio reglamento taisykles, reikėtų numatyti, kad reikia paskirti ir įgalioti nacionalines institucijas, atsakingas už tų taisyklių priežiūrą. Šio reglamento taisyklėmis dėl tokios priežiūros, įskaitant, kai būtina, sankcijų skyrimą, neturėtų būti daromas poveikis priežiūros institucijų, įsteigtų pagal Reglamentą (ES) 2016/679, užduotims ir įgaliojimams, be kita ko, kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu pagal šį reglamentą;
- (28) valstybės narės turėtų numatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas, įskaitant finansines, tiems oro vežėjams, kurie nevykdo savo pareigų rinkti ir perduoti API duomenis pagal šį reglamentą;
- (29) kadangi šiuo reglamentu numatoma nustatyti naujas taisykles dėl kompetentingų sienos apsaugos institucijų atliekamo API duomenų rinkimo ir perdavimo siekiant padidinti ir palengvinti patikrinimų kertant išorės sienas veiksmingumą ir efektyvumą, Direktyva 2004/82/EB turėtų būti panaikinta;
- (30) kadangi maršruto parinktuvą projektuoti, kurti, jo prieglobą vykdyti ir jį techniškai valdyti turėtų agentūra eu-LISA, įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1726³⁶, tą reglamentą būtina iš dalies pakeisti įtraukiant tą užduotį į eu-LISA užduotis. Siekiant saugoti maršruto parinktuvo ataskaitas ir statistinius duomenis bendroje ataskaitų ir statistikos saugykloje, būtina iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/817³⁷;
- (31) siekiant priimti priemones, susijusias su kompiuterio skaitomų API duomenų rinkimo automatizuotų priemonių techniniais reikalavimais ir eksploatavimo taisyklėmis, su bendrais protokolais ir formatais, kuriuos oro vežėjai turi naudoti API duomenims perduoti, su techninėmis ir procedūrinėmis taisyklėmis dėl API duomenų perdavimo iš maršruto parinktuvo kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms ir PIU, taip pat dėl PIU ir oro vežėjų jungčių su maršruto parinktuvu ir integracijos su juo, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti aktus, susijusius atitinkamai su 5, 6, 11, 20 ir 21 straipsniais. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais³⁸. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (32) kad būtų užtikrintos vienodos šio reglamento įgyvendinimo sąlygos, būtent susijusios su maršruto parinktuvo eksploatavimo pradžia, Komisijai turėtų būti suteikti

³⁶ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1726 dėl Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros (eu-LISA), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 ir Tarybos sprendimas 2007/533/TVR bei panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011 (OL L 295, 2018 11 21, p. 99).

³⁷ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/817 dėl ES informacinių sistemų sienų ir vizų srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 ir (ES) 2018/1861 bei Tarybos sprendimai 2004/512/EB ir 2008/633/TVR (OL L 135, 2019 5 22, p. 27).

³⁸ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011³⁹;

- (33) visoms suinteresuotosioms šalims, visų pirma oro vežėjams ir kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms, turėtų būti suteikta pakankamai laiko atlikti būtinus parengiamuosius darbus, kad jie galėtų vykdyti savo atitinkamas pareigas pagal šį reglamentą, atsižvelgiant į tai, kad kai kurie iš šių parengiamųjų darbų, pavyzdžiui, susijusių su pareigomis dėl jungties su maršruto parinktuvu ir integracijos su juo, gali būti baigti tik užbaigus maršruto parinktuvo projektavimo bei kūrimo etapus ir pradėjus eksploatuoti maršruto parinktuvą. Todėl šis reglamentas turėtų būti taikomas tik nuo atitinkamos datos po tos dienos, kurią maršruto parinktuvas pradeda veikti, kaip nurodyta Komisijos pagal šį reglamentą;
- (34) tačiau maršruto parinktuvo projektavimo ir kūrimo etapai turėtų būti pradėti ir užbaigti kuo greičiau, kad maršruto parinktuvas kuo greičiau galėtų pradėti veikti, o tam taip pat reikia priimti atitinkamus įgyvendinimo ir deleguotuosius aktus, numatytus šiame reglamente. Be to, taip pat turėtų būti nedelsiant pateiktas šiame reglamente numatytas paaiškinimas dėl specifikacijų, susijusių su automatizuotų priemonių naudojimu taikant Direktyvą 2004/82/EB, taikymo. Todėl straipsniai šiais klausimais turėtų būti taikomi nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Be to, siekiant sudaryti sąlygas kuo greičiau savanoriškai naudotis maršruto parinktuvu, straipsnis apie tokį naudojimą ir tam tikri kiti straipsniai, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad toks naudojimas vyktų atsakingai, turėtų būti taikomi kuo anksčiau, t. y. nuo to momento, kai maršruto parinktuvas pradamas eksploatuoti;
- (35) šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių galimybei pagal savo nacionalinę teisę numatyti API duomenų rinkimo iš kitų šiame reglamente nenurodytų transporto paslaugų teikėjų sistemą, jei tokie nacionalinės teisės aktai atitinka Sąjungos teisę;
- (36) kadangi šio reglamento tikslai, t. y. didinti ir palengvinti patikrinimų kertant išorės sienas veiksmingumą bei efektyvumą ir kovoti su neteisėta imigracija, yra susiję su klausimais, kurie iš esmės yra tarpvalstybinio pobūdžio, valstybės narės atskirai negali jų deramai pasiekti ir jų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu. Todėl Sąjunga gali patvirtinti priemones, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (37) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis reglamentas grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio reglamento, Danija turi nuspręsti, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę;
- (38) Airija dalyvauja taikant šį reglamentą pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 19 dėl į Europos

³⁹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis* 5 straipsnio 1 dalį ir Tarybos sprendimo 2002/192/EB⁴⁰ 6 straipsnio 2 dalį;

- (39) Airijos dalyvavimas įgyvendinant šį reglamentą pagal Sprendimo 2002/192/EB 6 straipsnio 2 dalį yra susijęs su Sąjungos atsakomybe imtis priemonių, kuriomis plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos dėl kovos su neteisėta imigracija, kurias įgyvendinant Airija dalyvauja;
- (40) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*⁴¹, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB⁴² 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį;
- (41) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*⁴³, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB⁴⁴ 3 straipsniu;
- (42) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*⁴⁵, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES⁴⁶ 3 straipsniu;
- (43) Kipro, Bulgarijos, Rumunijos ir Kroatijos atžvilgiu šis reglamentas yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su juo susijęs, kaip apibrėžta 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje, 2005 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje ir 2011 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje;

⁴⁰ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

⁴¹ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

⁴² 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

⁴³ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

⁴⁴ 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

⁴⁵ [OL L 160, 2011 6 18, p. 21.](#)

⁴⁶ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu ([OL L 160, 2011 6 18, p. 19.](#))

(44) pagal Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalį buvo pasikonsultuota su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, kuris [XX] pateikė nuomonę⁴⁷,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Siekiant padidinti ir palengvinti patikrinimų kertant išorės sienas veiksmingumą bei efektyvumą ir kovoti su neteisėta imigracija, šiame reglamente nustatomos taisyklės dėl:

- a) oro vežėjų vykdomo išankstinės informacijos apie keleivius duomenų (toliau – API duomenys), susijusių su skrydžiais į Sąjungą, rinkimo;
- b) oro vežėjų vykdomo API duomenų perdavimo į maršruto parinktuvą;
- c) API duomenų perdavimo iš maršruto parinktuvo kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms.

2 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas oro vežėjams, vykdančiams reguliariusius arba neregulariusius skrydžius į Sąjungą.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) oro vežėjas – Direktyvos (ES) 2016/681 3 straipsnio 1 punkte apibrėžta oro transporto įmonė;
- b) patikrinimai kertant sieną – Reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 11 punkte apibrėžti patikrinimai;
- c) skrydžiai į Sąjungą – skrydžiai iš trečiosios šalies arba įgyvendinant šį reglamentą nedalyvaujančios valstybės narės teritorijos, kurie, kaip planuojama, turi nusileisti įgyvendinant šį reglamentą dalyvaujančios valstybės narės teritorijoje;
- d) sienos perėjimo punktas – Reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 8 punkte apibrėžtas sienos perėjimo punktas;
- e) reguliarusis skrydis – pagal nustatytą tvarkaraštį vykdomas skrydis, į kurį bilietus gali įsigyti plačioji visuomenė;
- f) nereguliarusis skrydis – skrydis, kuris nėra vykdomas pagal nustatytą tvarkaraštį ir kuris nebūtinai yra įprasto ar reguliariojo maršruto dalis;

⁴⁷ [OL C ...].

- g) kompetentinga sienos apsaugos institucija – institucija, kuriai valstybė narė pavedė atlikti patikrinimus kertant sieną ir kurią ta valstybė narė paskyrė ir apie kurią pranešė pagal 11 straipsnio 2 dalį;
- h) keleivis – bet kuris asmuo, išskyrus įgulos narius, kuris yra arba bus vežamas orlaivyje gavus oro vežėjo sutikimą, kai toks sutikimas išreiškiamas tuo, kad tas asmuo yra įtrauktas į keleivių sąrašą;
- i) įgula – bet kuris skrydžio metu orlaivyje esantis asmuo, išskyrus keleivį, kuris dirba orlaivyje ir jį valdo, įskaitant skrydžio įgulą ir keleivių salono įgulą;
- j) keliautojas – keleivis arba įgulos narys;
- k) išankstinės informacijos apie keleivius duomenys arba API duomenys – keliautojo duomenys ir skrydžio informacija, atitinkamai nurodyti 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse;
- l) informacijos apie keleivius skyrius arba PIU – Reglamento (ES) [API teisėsauga] 3 straipsnio i punkte nurodyta kompetentinga institucija;
- m) maršruto parinktuvas – 9 straipsnyje nurodytas maršruto parinktuvas;
- n) asmens duomenys – Direktyvos (ES) 2016/679 4 straipsnio 1 punkte apibrėžta bet kokia informacija.

2 SKYRIUS

API DUOMENŲ RINKIMAS IR PERDAVIMAS

4 straipsnis

API duomenys, kuriuos turi rinkti oro vežėjai

1. Oro vežėjai renka keliautojų API duomenis, kuriuos sudaro atitinkamai šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti keliautojų duomenys ir skrydžio informacija, susiję su 2 straipsnyje nurodytais skrydžiais, kad tuos API duomenis pagal 6 straipsnį būtų galima perduoti į maršruto parinktuvą.
2. API duomenis sudaro šie keliautojo duomenys, susiję su kiekvienu keliautoju skrydyje:
 - a) pavardė, vardas arba vardai;
 - b) gimimo data, lytis ir pilietybė;
 - c) kelionės dokumento rūšis ir numeris ir kelionės dokumentą išdavusios šalies trijų raidžių kodas;
 - d) kelionės dokumento galiojimo pabaigos data;
 - e) ar keliautojas yra keleivis ar įgulos narys (keliautojo statusas);
 - f) keleivio duomenų įrašo numeris, kurį oro vežėjas naudoja keleiviui rasti savo informacinėje sistemoje (PNR įrašo aptikimo kodas);
 - g) informacija apie susodinimą, pvz., keleiviui orlaivyje skirtos vietos numeris, kai oro vežėjas renka tokią informaciją;
 - h) informacija apie bagažą, pvz., registruotų bagažo vienetų skaičius, kai oro vežėjas renka tokią informaciją.

3. API duomenis taip pat sudaro ši skrydžio informacija, susijusi su kiekvieno keliautojo skrydžiu:
 - a) skrydžio identifikacinis numeris arba, jei tokio numerio nėra, kitos aiškios ir tinkamos skrydžio identifikavimo priemonės;
 - b) kai taikytina, atvykimo į valstybės narės teritoriją sienos perėjimo punktas;
 - c) atvykimo į valstybės narės teritoriją oro uosto kodas;
 - d) pradinė įlaipinimo vieta;
 - e) išvykimo vietos data ir numatomas išvykimo laikas;
 - f) atvykimo vietos data ir numatomas atvykimo laikas.

5 straipsnis

API duomenų rinkimo priemonės

1. Oro vežėjai API duomenis pagal 4 straipsnį renka taip, kad pagal 6 straipsnį jų perduodami API duomenys būtų tikslūs, išsamūs ir naujausi.
2. Oro vežėjai 4 straipsnio 2 dalies a–d punktuose nurodytus API duomenis renka naudodamiesi automatizuotomis priemonėmis atitinkamo keliautojo kelionės dokumento kompiuterio skaitomiems duomenims rinkti. Jie tai daro laikydamiesi 4 dalyje nurodytų išsamių techninių reikalavimų ir eksploataavimo taisyklių, jei tokios taisyklės yra priimtos ir taikytinos.

Tačiau kai toks automatizuotų priemonių naudojimas neįmanomas dėl to, kad kelionės dokumente nėra kompiuterio skaitomų duomenų, oro vežėjai tuos duomenis renka rankiniu būdu taip, kad būtų užtikrinta atitiktis 1 daliai.
3. Visos automatizuotos priemonės, kurias oro vežėjai naudoja API duomenims rinkti pagal šį reglamentą, turi būti patikimos, saugios ir naujausios.
4. Komisijai pagal 37 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant išsamius techninius reikalavimus ir eksploataavimo taisykles dėl 4 straipsnio 2 dalies a–d punktuose nurodytų API duomenų rinkimo naudojant automatizuotas priemones pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis.
5. Oro vežėjai, kurie Direktyvos 2004/82/EB 3 straipsnio 1 dalyje nurodytai informacijai rinkti naudoja automatizuotas priemones, turi teisę pagal tą direktyvą tai daryti taikydami su tokiu naudojimu susijusius techninius reikalavimus, nurodytus 4 dalyje.

6 straipsnis

Oro vežėjų pareigos, susijusios su API duomenų perdavimu

1. Oro vežėjai API duomenis į maršruto parinktuvą perduoda elektroninėmis priemonėmis. Jie tai daro laikydamiesi 3 dalyje nurodytų išsamių taisyklių, jei tokios taisyklės yra priimtos ir taikytinos.
2. Oro vežėjai perduoda API duomenis tiek registracijos metu, tiek iš karto po to, kai uždaromi įlaipinimo vartai, t. y. kai keleiviai yra įlipę į išvykimui rengiamą orlaivį ir nebegali įlipti į orlaivį arba iš jo išlipti.

3. Komisijai pagal 37 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant būtinas išsamias taisykles dėl bendrų protokolų ir tinkamų duomenų formatų, naudotinų perduodant API duomenis į 1 dalyje nurodytą maršruto parinktuvą.
4. Jeigu oro vežėjas, perdavęs duomenis į maršruto parinktuvą, sužino, kad API duomenys yra netikslūs, neišsamūs, nebeaktualūs ar tvarkomi neteisėtai arba kad tie duomenys nėra API duomenys, jis nedelsdamas apie tai praneša Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūrai (eu-LISA). Gavusi tokią informaciją, eu-LISA nedelsdama informuoja kompetentingą sienos apsaugos instituciją, kuri gavo per maršruto parinktuvą perduotus API duomenis.

7 straipsnis

Gautų API duomenų tvarkymas

Kompetentingos sienos apsaugos institucijos tvarko pagal šį reglamentą joms perduotus API duomenis tik 1 straipsnyje nurodytais tikslais.

8 straipsnis

API duomenų saugojimas ir ištrynimasis

1. Oro vežėjai 48 valandas nuo skrydžio pradžios saugo su tuo keleiviu susijusius API duomenis, kuriuos jie surinko pagal 4 straipsnį. Pasibaigus tam laikotarpiui jie nedelsdami ir visam laikui ištrina tuos API duomenis.
2. Kompetentingos sienos apsaugos institucijos 48 valandas nuo skrydžio pradžios saugo su tuo keleiviu susijusius API duomenis, kuriuos jos gavo per maršruto parinktuvą pagal 11 straipsnį. Pasibaigus tam laikotarpiui jos nedelsdamos ir visam laikui ištrina tuos API duomenis.
3. Jeigu oro vežėjas arba kompetentinga sienos apsaugos institucija sužino, kad duomenys, kuriuos jis surinko, perdavė arba gavo pagal šį reglamentą, yra netikslūs, neišsamūs, nebeaktualūs ar tvarkomi neteisėtai arba kad tie duomenys nėra API duomenys, jie nedelsdami tuos API duomenis ištaiso, papildo ar atnaujina arba visam laikui ištrina. Tai nedaro poveikio oro vežėjų galimybei saugoti ir naudoti duomenis, kai tai būtina įprastai jų veiklai vykdyti, laikantis taikytinos teisės.

3 SKYRIUS

SU MARŠRUTO PARINKTUVU SUSIJUSIOS NUOSTATOS

9 straipsnis

Maršruto parinktuvos

1. Pagal 22 ir 23 straipsnius eu-LISA projektuoja ir kuria maršruto parinktuvą, užtikrina jo prieglobą ir techniškai jį valdo, kad oro vežėjams būtų lengviau perduoti API duomenis kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms ir PIU atitinkamai pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga].
2. Maršruto parinktuvą sudaro:

- a) centrinė infrastruktūra, įskaitant techninių komponentų, leidžiančių perduoti API duomenis, rinkinį;
 - b) saugus centrinės infrastruktūros ir kompetentingų sienos apsaugos institucijų bei PIU ryšių kanalas ir saugus centrinės infrastruktūros ir oro vežėjų ryšių kanalas API duomenims perduoti ir visiems su jais susijusiems ryšiams palaikyti.
3. Nedarant poveikio šio reglamento 10 straipsniui, maršruto parinktuvas, kiek tai techniškai įmanoma, dalijasi ir pakartotinai naudojasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/2226⁴⁸ 13 straipsnyje nurodytos saityno paslaugos techniniais komponentais, įskaitant aparatinės ir programinės įrangos komponentus, Reglamento (ES) 2018/1240 6 straipsnio 2 dalies k punkte nurodytą vežėjų sąsają ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 767/2008⁴⁹ 2a straipsnio h punkte nurodytą vežėjų sąsają.

10 straipsnis

Išimtinis maršruto parinktuvo naudojimas

Maršruto parinktuvu naudojasi tik oro vežėjai API duomenims perduoti ir kompetentingos sienos apsaugos institucijos bei PIU – API duomenims gauti atitinkamai pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga].

11 straipsnis

API duomenų perdavimas iš maršruto parinktuvo kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms

1. Maršruto parinktuvas nedelsdamas ir automatiškai perduoda pagal 6 straipsnį į jį perduotus API duomenis 4 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytos valstybės narės kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms. Jis tai daro pagal šio straipsnio 4 dalyje nurodytas išsamias taisykles, jei tokios taisyklės yra priimtos ir taikytinos.
Tokio perdavimo tikslu eu-LISA sudaro ir nuolat atnaujina įvairių kilmės bei paskirties oro uostų ir šalių, kuriose jie yra, atitikties lentelę.
2. Valstybė narė paskiria kompetentingas sienos apsaugos institucijas, įgaliotas gauti pagal šį reglamentą iš maršruto parinktuvo joms perduodamus API duomenis. Iki 39 straipsnio antroje pastraipoje nurodytos šio reglamento taikymo pradžios datos valstybės narės praneša eu-LISA ir Komisijai kompetentingų sienos apsaugos institucijų pavadinimus bei kontaktinius duomenis ir prireikus atnaujina praneštą informaciją.

⁴⁸ 2017 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2226, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos priegios prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos ir iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir reglamentai (EB) Nr. 767/2008 ir (ES) Nr. 1077/2011 (OL L 327, 2017 12 9, p. 20).

⁴⁹ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas) (OL L 218, 2008 8 13, p. 60).

Remdamasi tais pranešimais ir atnaujinta informacija, Komisija sudaro ir viešai skelbia kompetentingų sienos apsaugos institucijų, apie kurias pranešta, sąrašą, įskaitant jų kontaktinius duomenis.

3. Valstybės narės užtikrina, kad tik tinkamai įgalioti kompetentingų sienos apsaugos institucijų darbuotojai turėtų prieigą prie jiems per maršruto parinktuvą perduodamų API duomenų. Jos nustato tam būtinas taisykles. Į tas taisykles įtraukiamos tų darbuotojų ir jų profilių sąrašo sudarymo ir reguliaraus atnaujinimo taisyklės.
4. Komisijai pagal 37 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant būtinas išsamias technines ir procedūrinės taisykles dėl API duomenų perdavimo iš 1 dalyje nurodyto maršruto parinktuvo.

12 straipsnis

API duomenų ištrynimasis iš maršruto parinktuvo

Maršruto parinktuvui pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga] perduoti API duomenys saugomi maršruto parinktuve tik tiek, kiek tai būtina siekiant užbaigti perdavimą atitinkamoms sienų apsaugos institucijoms arba PIU, atsižvelgiant į tuos reglamentus, ir nedelsiant, visam laikui ir automatizuotai ištrinami iš maršruto parinktuvo abiem toliau nurodytais atvejais:

- a) kai API duomenų perdavimas atitinkamoms kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms arba PIU yra užbaigtas;
- b) Reglamento (ES) [API teisėsauga] atveju, kai API duomenys yra susiję su kitais ES vidaus skrydžiais nei tie, kurie įtraukti į to reglamento 5 straipsnio 2 dalyje nurodytus sąrašus.

13 straipsnis

Registracijos žurnalų tvarkymas

1. eu-LISA žurnaluose registruoja visas duomenų tvarkymo operacijas, susijusias su API duomenų perdavimu maršruto parinktuvu pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga]. Tuose žurnaluose registruojama:
 - a) oro vežėjas, kuris API duomenis perdavė į maršruto parinktuvą;
 - b) kompetentingos sienos apsaugos institucijos ir PIU, kuriems maršruto parinktuvu buvo perduoti API duomenys;
 - c) a ir b punktuose nurodytų perdavimų data bei laikas ir perdavimo vieta;
 - d) visi eu-LISA darbuotojų prieigos, būtinos maršruto parinktuvo techninei priežiūrai, kaip nurodyta 23 straipsnio 3 dalyje, atvejai;
 - e) visa kita informacija, susijusi su tomis duomenų tvarkymo operacijomis, būtina API duomenų saugumui bei vientisumui ir tų tvarkymo operacijų teisėtumui stebėti.Į tuos registracijos žurnalus neįtraukiami jokie asmens duomenys, išskyrus pirmos pastraipos d punkte nurodytą informaciją, būtiną atitinkamo eu-LISA darbuotojo tapatybei nustatyti.
2. Oro vežėjai kuria visų duomenų tvarkymo operacijų pagal šį reglamentą, vykdomų naudojant 5 straipsnio 2 dalyje nurodytas automatizuotas priemones, registracijos

žurnalus. Tuose registracijos žurnaluose nurodoma API duomenų perdavimo data, laikas ir vieta.

- 1 ir 2 dalyse nurodyti registracijos žurnalai naudojami tik siekiant užtikrinti API duomenų saugumą bei vientisumą ir tvarkymo teisėtumą, visų pirma kiek tai susiję su šiame reglamente ir Reglamente (ES) [API teisėsaugos srityje] nustatytų reikalavimų laikymusi, įskaitant procedūras dėl sankcijų už tų reikalavimų pažeidimus pagal šio reglamento 29 ir 30 straipsnius.
- eu-LISA ir oro vežėjai imasi tinkamų priemonių, kad apsaugotų registracijos žurnalus, kuriuos jie sukūrė atitinkamai pagal 1 ir 2 dalis, nuo neteisėtos prieigos ir kitų rūšių saugumo rizikos.
- eu-LISA ir oro vežėjai saugo registracijos žurnalus, kuriuos jie sukūrė atitinkamai pagal 1 ir 2 dalis, vienus metus nuo tų registracijos žurnalų sukūrimo. Pasibaigus tam laikotarpiui jie nedelsdamos ir visam laikui tuos žurnalus ištrina.

Tačiau jei tie registracijos žurnalai reikalingi procedūroms, skirtoms API duomenų saugumui ir vientisumui arba tvarkymo operacijų teisėtumui stebėti arba užtikrinti, kaip nurodyta 2 dalyje, ir tuo metu, kai baigiasi pirmoje pastraipoje nurodytas laikotarpis, šios procedūros jau yra pradėtos, eu-LISA ir oro vežėjai gali saugoti tuos žurnalus tiek, kiek būtina toms procedūroms atlikti. Tokiu atveju jie nedelsdami ištrina tuos registracijos žurnalus, kai jie nebėra būtini toms procedūroms atlikti.

14 straipsnis

Veiksmai, kai naudotis maršruto parinktuvu techniškai neįmanoma

1. Jei dėl maršruto parinktuvo gedimo techniškai neįmanoma perduoti API duomenų, eu-LISA nedelsdama automatiškai praneša oro vežėjams ir kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms apie tokį techninių galimybių nebuvimą. Tokiu atveju eu-LISA nedelsdama imasi priemonių, kad pašalintų techninių galimybių nebuvimą naudoti maršruto parinktuvą, ir nedelsdama praneša toms šalims, kai problema bus sėkmingai išspręsta.

Laikotarpiu tarp tų pranešimų 6 straipsnio 1 dalis netaikoma, jei techniškai neįmanoma perduoti API duomenų į maršruto parinktuvą. Tokiu atveju 4 straipsnio 1 dalis ir 8 straipsnio 1 dalis tuo laikotarpiu taip pat netaikomos atitinkamiems API duomenims.

2. Jei dėl 20 straipsnyje nurodytų valstybės narės sistemų ar infrastruktūros gedimo maršruto parinktuvu techniškai neįmanoma perduoti API duomenų, tos valstybės narės kompetentingos sienos apsaugos institucijos nedelsdamos automatiškai apie tai praneša oro vežėjams, kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, eu-LISA ir Komisijai. Tokiu atveju ta valstybė narė nedelsdama imasi priemonių, kad pašalintų techninių galimybių naudoti maršruto parinktuvą nebuvimą, ir nedelsdama praneša toms šalims, kai problema sėkmingai išspręsta.

Laikotarpiu tarp tų pranešimų 6 straipsnio 1 dalis netaikoma, jei dėl techninių priežasčių neįmanoma perduoti API duomenų į maršruto parinktuvą. Tokiu atveju 4 straipsnio 1 dalis ir 8 straipsnio 1 dalis tuo laikotarpiu taip pat netaikomos atitinkamiems API duomenims.

3. Jei dėl 21 straipsnyje nurodytų oro vežėjo sistemų ar infrastruktūros gedimo maršruto parinktuvu techniškai neįmanoma perduoti API duomenų, tas oro vežėjas nedelsdamas automatiškai apie tai praneša kompetentingoms sienos apsaugos

institucijoms, eu-LISA ir Komisijai. Tokiu atveju tas oro vežėjas nedelsdamas imasi priemonių, kad pašalintų techninių galimybių naudoti maršruto parinktuvą nebuvimą, ir nedelsdamas praneša toms šalims, kai problema sėkmingai išspręsta.

Laikotarpiu tarp tų pranešimų 6 straipsnio 1 dalis netaikoma, jei dėl techninių priežasčių neįmanoma perduoti API duomenų į maršruto parinktuvą. Tokiu atveju 4 straipsnio 1 dalis ir 8 straipsnio 1 dalis tuo laikotarpiu taip pat netaikomos atitinkamiems API duomenims.

Sėkmingai išsprendus techninių galimybių nebuvimo klausimą, atitinkamas oro vežėjas 29 straipsnyje nurodytai kompetentingai nacionalinei priežiūros institucijai nedelsdamas pateikia ataskaitą, kurioje pateikiama visa būtina informacija apie techninių galimybių nebuvimą, įskaitant jo priežastis, mastą ir pasekmes, taip pat priemones, kurių imtasi šiai problemai spręsti.

4 SKYRIUS

SPECIALIOSIOS NUOSTATOS DĖL ASMENS DUOMENŲ APSAUGOS

15 straipsnis

Asmens duomenų valdytojai

Kompetentingos sienos apsaugos institucijos yra duomenų valdytojos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 punkte, kiek tai susiję su API duomenų, kurie yra asmens duomenys, tvarkymu naudojant maršruto parinktuvą, įskaitant tų duomenų perdavimą ir saugojimą maršruto parinktuve dėl techninių priežasčių, taip pat su jų atliekamu API duomenų, kurie yra šio reglamento 7 straipsnyje nurodyti asmens duomenys, tvarkymu.

Oro vežėjai yra duomenų valdytojai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 punkte, galintys tvarkyti API duomenis, kurie yra asmens duomenys, kiek tai susiję su jų vykdomu tų duomenų rinkimu ir jų perdavimu į maršruto parinktuvą pagal šį reglamentą.

16 straipsnis

Asmens duomenų tvarkytojas

eu-LISA yra duomenų tvarkytoja, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1725 3 straipsnio 12 punkte, galinti tvarkyti API duomenis, kurie yra asmens duomenys, naudojant maršruto parinktuvą pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga].

17 straipsnis

Saugumas

1. eu-LISA užtikrina API duomenų, visų pirma API duomenų, kurie yra asmens duomenys, kuriuos ji tvarko pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga], saugumą. Kompetentingos sienos apsaugos institucijos ir oro vežėjai užtikrina jų pagal šį reglamentą tvarkomų API duomenų, visų pirma API duomenų, kurie yra asmens duomenys, saugumą. eu-LISA, kompetentingos sienos apsaugos institucijos ir oro vežėjai, laikydami savo atitinkamų pareigų ir Sąjungos teisės, bendradarbiauja tarpusavyje, kad užtikrintų tokį saugumą.
2. Visų pirma eu-LISA imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų maršruto parinktuvo ir API duomenų, visų pirma API duomenų, kurie yra asmens duomenys, perduodamų maršruto parinktuvu, saugumą, be kita ko, sudarydama, įgyvendindama ir reguliariai

atnaujindama saugumo planą, veiklos tęstinumo planą ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planą, kad:

- a) fiziškai apsaugotų maršruto parinktuvą, be kita ko, parengdama nenumatytų atvejų planus, skirtus svarbiausiems jo komponentams apsaugoti;
- b) užkirstų kelią bet kokiam neleistinam API duomenų tvarkymui, įskaitant bet kokią neteisėtą prieigą prie jų ir jų kopijavimą, keitimą ar ištrynimą, tiek API duomenų perdavimo į maršruto parinktuvą ir iš jo metu, tiek bet kokio API duomenų saugojimo maršruto parinktuve metu, kai to reikia perdavimui užbaigti, visų pirma taikydama tinkamus šifravimo metodus;
- c) užtikrintų, kad būtų galima patikrinti ir nustatyti, kurioms kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms arba PIU API duomenys perduodami maršruto parinktuvu;
- d) tinkamai praneštų savo valdybai apie visus maršruto parinktuvo veikimo trūkumus;
- e) stebėtų pagal šį straipsnį ir Reglamentą (ES) 2018/1725 reikalaujamų saugumo priemonių veiksmingumą ir prireikus tas saugumo priemones vertintų bei atnaujintų atsižvelgdama į technologinius ar veiklos pokyčius.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos priemonės nedaro poveikio Reglamento (ES) 2018/1725 33 straipsniui ir Reglamento (ES) 2016/679 32 straipsniui.

18 straipsnis

Savikontrolė

Oro vežėjai ir kompetentingos institucijos stebi, ar jie vykdo savo atitinkamas pareigas pagal šį reglamentą, visų pirma kiek tai susiję su API duomenų, kurie yra asmens duomenys, tvarkymu, be kita ko, dažnai tikrindami 13 straipsnyje nurodytus registracijos įrašus.

19 straipsnis

Asmens duomenų apsaugos auditai

1. Reglamento (ES) 2016/679 51 straipsnyje nurodytos kompetingos nacionalinės duomenų apsaugos institucijos užtikrina, kad šio reglamento tikslais kompetingos sienos apsaugos institucijos pagal atitinkamus tarptautinius audito standartus bent kartą per ketverius metus atliktų API duomenų, kurie yra asmens duomenys, tvarkymo operacijų auditą.
2. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas užtikrina, kad šio reglamento ir Reglamento (ES) [API teisėsauga] tikslais eu-LISA pagal atitinkamus tarptautinius audito standartus bent kartą per metus atliktų API duomenų, kurie yra asmens duomenys, tvarkymo operacijų auditą. To audito ataskaita siunčiama Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai, valstybėms narėms ir eu-LISA. eu-LISA suteikiama galimybė pateikti pastabas prieš patvirtinant ataskaitas.
3. Kiek tai susiję su 2 dalyje nurodytomis duomenų tvarkymo operacijomis, gavusi prašymą, eu-LISA teikia Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno prašomą informaciją, suteikia Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui prieigą prie visų prašomų dokumentų ir 13 straipsnio 1 dalyje nurodytų registracijos žurnalų ir leidžia Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui bet kuriuo metu patekti į visas eu-LISA patalpas.

5 SKYRIUS

JUNGTYS IR PAPILDOMOS NUOSTATOS DĖL MARŠRUTO PARINKTUVO

20 straipsnis

Kompetentingų sienos apsaugos institucijų jungtys su maršruto parinktuvu

1. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos sienos apsaugos institucijos būtų prijungtos prie maršruto parinktuvo. Jos užtikrina, kad kompetentingų sienos apsaugos institucijų sistemos ir infrastruktūra, skirtos pagal šį reglamentą perduotiems API duomenims priimti, būtų integruotos su maršruto parinktuvu.
Valstybės narės užtikrina, kad jungtis ir integracija su maršruto parinktuvu sudarytų sąlygas jų kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms gauti ir toliau tvarkyti API duomenis, taip pat keistis visais su jais susijusiais pranešimais teisėtai, saugiai, veiksmingai ir greitai.
2. Komisijai pagal 37 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant būtinas išsamias taisykles dėl 1 dalyje nurodytų jungčių ir integracijos su maršruto parinktuvu.

21 straipsnis

Oro vežėjų jungtys su maršruto parinktuvu

1. Oro vežėjai užtikrina, kad jie būtų prijungti prie maršruto parinktuvo. Jie užtikrina, kad jų sistemos ir infrastruktūra, skirtos API duomenims perduoti pagal šį reglamentą, būtų integruotos su maršruto parinktuvu.
Oro vežėjai užtikrina, kad jungtis ir integracija su maršruto parinktuvu sudarytų jiems sąlygas perduoti API duomenis, taip pat keistis visais su jais susijusiais pranešimais teisėtai, saugiai, veiksmingai ir greitai.
2. Komisijai pagal 37 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant būtinas išsamias taisykles dėl 1 dalyje nurodytų jungčių ir integracijos su maršruto parinktuvu.

22 straipsnis

eu-LISA užduotys, susijusios su maršruto parinktuvo projektavimu ir kūrimu

1. eu-LISA yra atsakinga už maršruto parinktuvo fizinės architektūros projektavimą, įskaitant techninių specifikacijų nustatymą.
2. eu-LISA yra atsakinga už maršruto parinktuvo kūrimą, įskaitant visus techninius pritaikymus, būtinus maršruto parinktuvui eksploatuoti.
Maršruto parinktuvo kūrimas apima techninių specifikacijų parengimą ir įgyvendinimą, bandymus ir bendrą projekto valdymą bei kūrimo etapo koordinavimą.
3. eu-LISA užtikrina, kad maršruto parinktuvas būtų suprojektuotas ir sukurtas taip, kad atliktų šiame reglamente ir Reglamente (ES) [API teisėsauga] nurodytas funkcijas ir kad jis pradėtų veikti kuo greičiau po to, kai Komisija priims 5 straipsnio 4 dalyje, 6

straipsnio 3 dalyje, 11 straipsnio 4 dalyje, 20 straipsnio 2 dalyje ir 21 straipsnio 2 dalyje numatytus deleguotuosius aktus.

4. Jei eu-LISA mano, kad kūrimo etapas yra užbaigtas, ji nepagrįstai nedelsdama, bendradarbiaudama su kompetentingomis sienos apsaugos institucijomis, PIU ir kitomis atitinkamomis valstybių narių institucijomis bei oro vežėjais, atlieka išsamų maršruto parinktuvo bandymą ir informuoja Komisiją apie to bandymo rezultatus.

23 straipsnis

eu-LISA užduotys, susijusios su maršruto parinktuvo priegloba ir techniniu valdymu

1. eu-LISA užtikrina maršruto parinktuvo prieglobą savo techninėse stotyse.
2. eu-LISA yra atsakinga už maršruto parinktuvo techninį valdymą, įskaitant jo techninę priežiūrą ir techninius patobulimus, taip, kad būtų užtikrinama, jog API duomenys būtų saugiai, veiksmingai ir greitai perduodami maršruto parinktuvu, laikantis šio reglamento ir Reglamento (ES) [API teisėsauga].

Maršruto parinktuvo techninis valdymas apima visų užduočių vykdymą ir visų techninių sprendinių, būtinų tinkamam maršruto parinktuvo veikimui pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga], nenutrūkstamą vykdymą 24 valandas per parą ir 7 dienas per savaitę. Jis apima techninės priežiūros darbus ir techninius patobulimus, būtinus siekiant užtikrinti, kad maršruto parinktuvo veikimas būtų pakankamai geros techninės kokybės, visų pirma kiek tai susiję su API duomenų prieinamumu, tikslumu ir patikimumu, laikantis techninių specifikacijų ir kuo labiau atsižvelgiant į kompetentingų sienos apsaugos institucijų, PIU ir oro vežėjų veiklos poreikius.

3. eu-LISA neturi prieigos prie jokių maršruto parinktuvu perduodamų API duomenų. Tačiau tuo draudimu neužkertamas kelias eu-LISA gauti tokią prieigą, jei tai tikrai būtina maršruto parinktuvo techninei priežiūrai.
4. Nedarant poveikio šio straipsnio 3 daliai ir Tarybos reglamento (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68⁵⁰ 17 straipsniui, eu-LISA savo darbuotojams, kurie turi dirbti su maršruto parinktuvu perduodamais API duomenimis, taiko tinkamas profesinės paslapties arba kitas lygiavertes taisykles, kuriomis reglamentuojami konfidencialumo išipareigojimai. Šis išipareigojimas taip pat taikomas šiems darbuotojams išėjus iš tarnybos ar darbo arba nutraukus veiklą.

24 straipsnis

eu-LISA pagalbinės užduotys, susijusios su maršruto parinktuvu

1. eu-LISA kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms, PIU ir kitoms atitinkamoms valstybių narių institucijoms ir oro vežėjams jų prašymu rengia mokymus apie maršruto parinktuvo techninį naudojimą.
2. eu-LISA kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms ir PIU teikia paramą, susijusią su API duomenų gavimu maršruto parinktuvu atitinkamai pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga], visų pirma kiek tai susiję su šio

⁵⁰ 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones (OL L 56, 1968 3 4, p. 1).

reglamento 11 ir 20 straipsnių ir Reglamento (ES) [API teisėsauga] 5 ir 10 straipsnių taikymu.

25 straipsnis

eu-LISA ir valstybių narių išlaidos

1. eu-LISA patirtos išlaidos, susijusios su maršruto parinktuvo projektavimu, kūrimu, priegloba ir techniniu valdymu pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga], padengiamos iš Sąjungos bendrojo biudžeto.
2. Valstybių narių patirtos išlaidos, susijusios su 20 straipsnyje nurodytomis jungtimis ir integracija su maršruto parinktuvu, padengiamos iš Sąjungos bendrojo biudžeto.

Tačiau šios išlaidos neįtraukiamos ir jas padengia valstybės narės:

- a) projekto valdymo biuro išlaidos, įskaitant susijusias su posėdžiais, komandiruotėmis ir biurais;
 - b) nacionalinių informacinių technologijų (IT) sistemų prieglobos išlaidos, įskaitant susijusias su patalpomis, diegimu, elektra ir vėsinimu;
 - c) nacionalinių IT sistemų eksploatavimo išlaidos, įskaitant susijusias su operatoriais ir priežiūros sutartimis;
 - d) nacionalinių ryšių tinklų projektavimo, kūrimo, diegimo, eksploatavimo ir techninės priežiūros išlaidos.
3. Valstybės narės taip pat padengia savo jungčių ir integracijos su maršruto parinktuvu administravimo, naudojimo ir techninės priežiūros išlaidas.

26 straipsnis

Su maršruto parinktuvu susijusi atsakomybė

Jeigu dėl to, kad valstybė narė arba oro vežėjas nevykdo savo pareigų pagal šį reglamentą, padaroma žala maršruto parinktuvui, ta valstybė narė arba oro vežėjas yra atsakingi už tokią žalą, nebent ir tiek, kiek eu-LISA nesiėmė pagrįstų priemonių, kad užkirstų kelią žalai atsirasti arba kuo labiau sumažintų jos poveikį.

27 straipsnis

Maršruto parinktuvo eksploatavimo pradžia

Komisija nepagrįstai nedelsdama nustato datą, nuo kurios maršruto parinktuvas pradeda veikti, priimdama įgyvendinimo aktą, kai eu-LISA informuoja Komisiją apie sėkmingą išsamaus maršruto parinktuvo bandymo, nurodyto 22 straipsnio 4 dalyje, užbaigimą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 36 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pirmoje pastraipoje nurodytą datą Komisija nustato ne vėliau kaip per 30 dienų nuo to įgyvendinimo akto priėmimo dienos.

28 straipsnis

Savanoriškas maršruto parinktuvo naudojimas taikant Direktyvą 2004/81/EB

1. Oro vežėjai turi teisę naudoti maršruto parinktuvą Direktyvos 2004/82/EB 3 straipsnio 1 dalyje nurodytai informacijai perduoti vienai ar daugiau joje nurodytų atsakingų institucijų pagal tą direktyvą, jei atitinkama atsakinga institucija sutinka su tokiu naudojimu, nuo atitinkamos tos institucijos nustatytos datos. Ta institucija duoda sutikimą tik nustačiusi, kad informaciją, visų pirma apie jos pačios jungtį su maršruto parinktuvu ir atitinkamo oro vežėjo jungtį, galima perduoti teisėtai, saugiai, veiksmingai ir greitai.
2. Jeigu oro vežėjas pradeda naudoti maršruto parinktuvą pagal 1 dalį, jis ir toliau naudoja maršruto parinktuvą, kad perduotų tokią informaciją atitinkamai atsakingai institucijai, iki šio reglamento taikymo pradžios datos, nurodytos 39 straipsnio antroje pastraipoje. Tačiau toks naudojimas nutraukiamas nuo atitinkamos tos institucijos nustatytos dienos, jei ta institucija mano, kad yra objektyvių priežasčių, dėl kurių reikia jį nutraukti, ir apie tai atitinkamai informavo oro vežėją.
3. Atitinkama atsakinga institucija:
 - a) konsultuojasi su eu-LISA prieš sutikdama dėl savanoriško maršruto parinktuvo naudojimo pagal 1 dalį;
 - b) suteikia atitinkamam oro vežėjui galimybę pateikti pastabas dėl jo ketinimo nutraukti tokį naudojimą pagal 2 dalį, išskyrus tinkamai pagrįstos skubos atvejus, ir, kai aktualu, dėl to taip pat konsultuojasi su eu-LISA;
 - c) nedelsdama informuoja eu-LISA ir Komisiją apie bet kokią tokį naudojimą, kuriam ji davė sutikimą, ir apie tokio naudojimo nutraukimą, pateikdama visą būtiną informaciją, įskaitant naudojimo pradžios datą, nutraukimo datą ir nutraukimo priežastis, kai taikytina.

6 SKYRIUS

PRIEŽIŪRA, SANKCIJOS, STATISTIKA IR VADOVAS

29 straipsnis

Nacionalinė priežiūros institucija

1. Valstybės narės paskiria vieną ar daugiau nacionalinių priežiūros institucijų, atsakingų už stebėseną, kaip oro vežėjai jų teritorijoje taiko šio reglamento nuostatas, ir užtikrinimą, kad tų nuostatų būtų laikomasi.
2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės priežiūros institucijos turėtų visas būtinas priemones ir visus būtinus tyrimo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimus, kad galėtų vykdyti savo užduotis pagal šį reglamentą, be kita ko, atitinkamais atvejais skirdamos 30 straipsnyje nurodytas sankcijas. Jos nustato išsamias tų užduočių vykdymo ir naudojimosi tais įgaliojimais taisykles, užtikrindamos, kad įgaliojimų vykdymas ir naudojimas jais būtų veiksmingi, proporcingi ir atgrasantys ir kad jiems būtų taikomos apsaugos priemonės, atitinkančios pagal Sąjungos teisę garantuojamas pagrindines teises.
3. Iki šio reglamento taikymo pradžios datos, nurodytos 21 straipsnio antroje pastraipoje, valstybės narės praneša Komisijai institucijų, kurias jos paskyrė pagal 1 dalį, pavadinimus bei kontaktinius duomenis ir išsamias taisykles, kurias jos nustatė

pagal 2 dalį. Jos nedelsdamos praneša Komisijai apie visus vėlesnius jų pokyčius ar pakeitimus.

4. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis Reglamento (ES) 2016/679 51 straipsnyje nurodytų priežiūros institucijų įgaliojimams.

30 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

Valstybės narės iki 39 straipsnio antroje pastraipoje nurodytos šio reglamento taikymo pradžios datos apie tas taisykles ir priemones praneša Komisijai ir nedelsdamos ją informuoja apie visus vėlesnius toms taisyklėms ir priemonėms įtakos turinčius dalinius pakeitimus.

31 straipsnis

Statistika

1. Kiekvieną ketvirtį eu-LISA skelbia maršruto parinktuvo veikimo statistinius duomenis, kuriuose visų pirma nurodomas keliautojų, visų pirma keliautojų, kurie įlipo į orlaivį su netiksliais, neišsamiais arba nebeaktualiais API duomenimis, su nepripažintu kelionės dokumentu, be galiojančios vizos, be galiojančio kelionės leidimo arba dėl kurių pranešta apie užsibuvimą, skaičius, pilietybė ir išvykimo šalis.
2. eu-LISA kasdienius statistinius duomenis saugo centrinėje ataskaitų ir statistinių duomenų saugykloje, sukurtoje pagal Reglamento (ES) 2019/817 39 straipsnį.
3. Kiekvienų metų pabaigoje eu-LISA pateikia statistinius duomenis tų metų metinėje ataskaitoje. Ji paskelbia tą metinę ataskaitą ir perduoda ją Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai ir 29 straipsnyje nurodytoms nacionalinėms priežiūros institucijoms.
4. Komisijos prašymu eu-LISA jai teikia statistinius duomenis apie konkrečius aspektus, susijusius su šio reglamento ir Reglamento (ES) [API teisėsaugos] įgyvendinimu, taip pat statistinius duomenis pagal 3 dalį.
5. eu-LISA turi teisę susipažinti su toliau nurodytais API duomenimis, perduotais į maršruto parinktuvą, tik 38 straipsnyje nurodytų ataskaitų teikimo tikslais ir statistikos rengimo pagal šį straipsnį tikslais, tačiau tokia prieiga nesuteikia galimybės nustatyti atitinkamų keliautojų tapatybės:
 - a) ar keliautojas yra keleivis ar įgulos narys;
 - b) keliautojo pilietybės, lyties ir gimimo metų;
 - c) įlaipinimo datos ir pradinės įlaipinimo vietos, atvykimo į valstybės narės teritoriją datos ir oro uosto;
 - d) kelionės dokumento rūšies ir kelionės dokumentą išdavusios šalies trijų raidžių kodo bei galiojimo pabaigos datos;
 - e) tam pačiam skrydžiui užsiregistravusių keliautojų skaičiaus;
 - f) ar skrydis yra reguliarusis ar nereguliarusis;

- g) ar keliautojo asmens duomenys yra tikslūs, išsamūs ir aktualūs.
6. 38 straipsnyje nurodytų ataskaitų teikimo ir statistinių duomenų rengimo pagal šį straipsnį tikslais eu-LISA šio straipsnio 5 dalyje nurodytus duomenis saugo centrinėje ataskaitų ir statistinių duomenų saugykloje, sukurtoje pagal Reglamento (ES) 2019/817 39 straipsnį. To reglamento 39 straipsnio 1 dalyje nurodyti tarpisteminiai statistiniai duomenys ir analitinės ataskaitos sudaro sąlygas kompetentingoms sienos apsaugos institucijoms ir kitoms atitinkamoms valstybių narių institucijoms gauti individualiems poreikiams pritaikytas ataskaitas ir statistinius duomenis šio reglamento 1 straipsnyje nurodytais tikslais.
7. eu-LISA įdiegtos Reglamento (ES) 2019/817 39 straipsnio 1 dalyje nurodytos maršruto parinktuvo kūrimo ir veikimo stebėsenos procedūros apima galimybę reguliariai rengti statistinius duomenis siekiant užtikrinti tą stebėseną.

32 straipsnis

Praktinis vadovas

Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su kompetentingomis sienos apsaugos institucijomis, kitomis atitinkamomis valstybių narių institucijomis, oro vežėjais ir atitinkamomis Sąjungos agentūromis, parengia ir viešai paskelbia praktinį vadovą, kuriame pateikiamos šio reglamento įgyvendinimo gairės, rekomendacijos ir geriausios praktikos pavyzdžiai.

Praktiniame vadove atsižvelgiama į atitinkamus esamus vadovus.

Komisija priima praktinį vadovą kaip rekomendaciją.

7 SKYRIUS

RYŠYS SU KITOMIS ESAMOMIS PRIEMONĖMIS

33 straipsnis

Direktyvos 2004/82/EB panaikinimas

Direktyva 2004/82/EB panaikinama nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos, nurodytos 39 straipsnio antroje pastraipoje.

34 straipsnis

Reglamento (ES) 2018/1726 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2018/1726 iš dalies keičiamas taip:

- 1) įterpiamas 13b straipsnis:

„13b straipsnis

Su maršruto parinktuvu susijusios užduotys

Kalbant apie Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) .../...* [šis reglamentas] ir Reglamentą (ES) [API teisėsauga], Agentūra atlieka tais reglamentais jai pavestas su maršruto parinktuvu susijusias užduotis.

* ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) [numeris] dėl [oficialiai patvirtintas pavadinimas] (OL L ...).“;

1) 17 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Agentūros būstinė yra Taline (Estija).

1 straipsnio 4 ir 5 dalyse ir 3–9, 11, [13a] ir 13b straipsniuose nurodytos su plėtojimu ir operacijų valdymu susijusios užduotys vykdomos techninėje stotyje Strasbūre (Prancūzija).

Atsarginė stotis, pajėgi užtikrinti didelės apimties IT sistemos veikimą tokios sistemos gedimo atveju, įrengiama Pongau Sankt Johane (Austrija).“;

2) 19 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) įterpiamas eeb punktas:

„eeb) priima maršruto parinktuvo kūrimo padėties ataskaitas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...* [šio reglamento] 38 straipsnio 2 dalį;

* ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) [numeris] dėl [oficialiai patvirtintas pavadinimas] (OL L ...).“;

b) ff punktas pakeičiamas taip:

„ff) patvirtina ataskaitas dėl toliau nurodytų sistemų techninio veikimo:

- 1) SIS – pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1861* 60 straipsnio 7 dalį ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1862** 74 straipsnio 8 dalį;
- 2) VIS – pagal Reglamento (EB) Nr. 767/2008 50 straipsnio 3 dalį ir Sprendimo 2008/633/TVR 17 straipsnio 3 dalį;
- 3) AIS – pagal Reglamento (ES) 2017/2226 72 straipsnio 4 dalį;
- 4) ETIAS – pagal Reglamento (ES) 2018/1240 92 straipsnio 4 dalį;
- 5) ECRIS-TCN ir ECRIS nuorodų sistemos – pagal Reglamento (ES) 2019/816 36 straipsnio 8 dalį;
- 6) sąveikumo komponentų – pagal Reglamento (ES) 2019/817 78 straipsnio 3 dalį bei Reglamento (ES) 2019/818 74 straipsnio 3 dalį ir maršruto parinktuvo – pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...* [reglamento „Priumas II“] 79 straipsnio 5 dalį ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...* [šio reglamento] 38 straipsnio 5 dalį;

3) sistemos e. CODEX – pagal Reglamento (ES) 2022/850 16 straipsnio 1 dalį;

* 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš

dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 (OL L 312, 2018 12 7, p. 14).

** 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1862 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo policijos bendradarbiavimui ir teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose, kuriuo iš dalies keičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/533/TVR ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1986/2006 ir Komisijos sprendimas 2010/261/ES ([OL L 312, 2018 12 7, p. 56](#)).“;

c) hh punktas pakeičiamas taip:

„hh) priima oficialias pastabas dėl Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno audito ataskaitų pagal Reglamento (ES) 2018/1861 56 straipsnio 2 dalį, Reglamento (EB) Nr. 767/2008 42 straipsnio 2 dalį, Reglamento (ES) Nr. 603/2013 31 straipsnio 2 dalį, Reglamento (ES) 2017/2226 56 straipsnio 2 dalį, Reglamento (ES) 2018/1240 67 straipsnį, Reglamento (ES) 2019/816 29 straipsnio 2 dalį, reglamentų (ES) 2019/817 ir (ES) 2019/818 52 straipsnį, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...* [reglamento „Priumas II“] 60 straipsnio 1 dalį bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...* [*šio reglamento*] 19 straipsnio 3 dalį ir užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių veiksmų atsižvelgiant į to audito rezultatus;

4) * ... m. d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) [numeris] dėl [oficialiai patvirtintas pavadinimas] (OL L ...).“.

35 straipsnis

Reglamento (ES) 2019/817 pakeitimai

1) 39 straipsnio 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Centrinė ataskaitų ir statistinių duomenų saugykla (CASS) sukuriama siekiant padėti įgyvendinti AIS, VIS, ETIAS ir SIS tikslus pagal atitinkamus tas sistemas reglamentuojančius teisės aktus bei politiniais, veiklos ir duomenų kokybės užtikrinimo tikslais teikti tarp sisteminius statistinius duomenis ir analitines ataskaitas. CASS taip pat padeda įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...* [*šio reglamento*] tikslus.

* ... m. d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) [numeris] dėl [oficialiai patvirtintas pavadinimas] (OL L ...).

2. Agentūra eu-LISA sukuria ir savo techninėse stotyse įdiegia CASS, kurios prieglobą ji vykdo ir kurioje saugomi Reglamento (ES) 2017/2226 63 straipsnyje, Reglamento (EB) Nr. 767/2008 17 straipsnyje, Reglamento (ES) 2018/1240 84 straipsnyje, Reglamento (ES) 2018/1861 60 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2018/1860 16 straipsnyje nurodyti pagal ES informacinę sistemą logiškai atskirti duomenys ir statistiniai duomenys iš Reglamento (ES) .../...* [*šio reglamento*] 31 straipsnio 1

dalyje nurodyto maršruto parinktuvo. Prieiga prie CASS suteikiama tik ataskaitų teikimo ir statistinių duomenų rinkimo tikslais institucijoms, nurodytoms Reglamento (ES) 2017/2226 63 straipsnyje, Reglamento (EB) Nr. 767/2008 17 straipsnyje, Reglamento (ES) 2018/1240 84 straipsnyje, Reglamento (ES) 2018/1861 60 straipsnyje ir Reglamento (ES) .../... [*šio reglamento*] 38 straipsnio 2 dalyje, naudojant kontroliuojamą, saugią prieigą ir konkrečius naudotojų profilius.“

8 SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

37 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 5 straipsnio 4 dalyje, 6 straipsnio 3 dalyje, 11 straipsnio 4 dalyje, 20 straipsnio 2 dalyje ir 21 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo [*šio reglamento taikymo pradžios data*]. Komisija parengia ataskaitą dėl įgaliojimų suteikimo likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 5 straipsnio 4 dalyje, 6 straipsnio 3 dalyje, 11 straipsnio 4 dalyje, 20 straipsnio 2 dalyje ir 21 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu atšaukti įgaliojimus nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų perdavimas. Jis įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, ji apie tai vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

38 straipsnis

Stebėseną ir vertinimas

1. eu-LISA užtikrina, kad būtų nustatytos procedūros maršruto parinktuvo kūrimui stebėti, atsižvelgiant į tikslus, susijusius su planavimu ir išlaidomis, ir maršruto parinktuvo veikimui stebėti, atsižvelgiant į tikslus, susijusius su techniniais rezultatais, išlaidų efektyvumu, saugumu ir paslaugų kokybe.
2. Ne vėliau kaip [*vieni metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] ir po to kasmet maršruto parinktuvo kūrimo etape eu-LISA parengia ir Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia maršruto parinktuvo kūrimo padėties ataskaitą. Toje ataskaitoje pateikiama išsami informacija apie patirtas išlaidas ir bet kokią riziką, kuri gali turėti įtakos bendroms išlaidoms, kurios pagal 25 straipsnį turi būti dengiamos iš Sąjungos bendrojo biudžeto.
3. Maršruto parinktuvui pradėjus veikti, eu-LISA parengia ataskaitą ir pateikia ją Europos Parlamentui ir Tarybai, išsamiai paaiškindama, kaip buvo pasiekti tikslai, visų pirma susiję su planavimu ir išlaidomis, ir pagrįsdama bet kokius nukrypimus.
4. Ne vėliau kaip [*ketveri metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*], o po to – kas ketverius metus Komisija parengia ataskaitą, kurioje pateikiamas bendras šio reglamento vertinimas, be kita ko, įvertinant:
 - a) šio reglamento taikymą;
 - b) koku mastu buvo pasiekti šio reglamento tikslai;
 - c) šio reglamento poveikį atitinkamoms pagrindinėms teisėms, saugomoms pagal Sąjungos teisę.
5. Komisija vertinimo ataskaitą pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui ir Europos pagrindinių teisių agentūrai. Jei tinkama, atsižvelgdama į atliktą vertinimą, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamas šis reglamentas.
6. Gavę prašymą, valstybės narės ir oro vežėjai pateikia eu-LISA ir Komisijai informaciją, būtiną 2, 3 ir 4 dalyse nurodytoms ataskaitoms parengti, įskaitant informaciją, kuri nėra asmens duomenys, susijusių su Sąjungos informacinių sistemų ir nacionalinių duomenų bazių išankstinių patikrinimų prie išorės sienų naudojant API duomenis rezultatais. Tačiau valstybės narės gali neteikti tokios informacijos, jei ir tiek, kiek būtina siekiant neatskleisti konfidencialių darbo metodų arba netrukdyti kompetentingų sienos apsaugos institucijų vykdomų tyrimų. Komisija užtikrina, kad visa pateikta konfidenciali informacija būtų tinkamai apsaugota.

39 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas praėjus dvejais metais nuo dienos, kurią maršruto parinktuvas pradeda veikti, kaip nurodyta Komisijos pagal 27 straipsnį.

Tačiau:

- a) 5 straipsnio 4 ir 5 dalys, 6 straipsnio 3 dalis, 11 straipsnio 4 dalis, 20 straipsnio 2 dalis, 21 straipsnio 2 dalis, 22 straipsnis, 25 straipsnio 1 dalis ir 27, 36 bei 37 straipsniai taikomi nuo [šio reglamento įsigaliojimo data];
- b) 10 straipsnis, 13 straipsnio 1, 3 ir 4 dalys ir 15, 16, 17, 23, 24, 26 bei 28 straipsniai taikomi nuo Komisijos pagal 27 straipsnį nurodytos dienos, kurią pradeda veikti maršruto parinktuvas.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.

1.5.3. Panašios patirties išvados

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

1. PASIŪLYMŲ STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymų pavadinimai

1. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl išankstinės informacijos apie keleivius (API) rinkimo ir perdavimo siekiant palengvinti išorės sienų kontrolę

2. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl išankstinės informacijos apie keleivius (API) rinkimo ir perdavimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Vidaus reikalai

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

nauju veiksmu

nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁵¹

esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

1. Stiprinti išorės sienų valdymą ir kovoti su neteisėta imigracija užtikrinant, kad prieš atvykstant kiekvienam atitinkamas oro transportu išorės sienas kertančiam asmeniui būtų atliekami panašūs ir būtini patikrinimai.

2. Stiprinti ES vidaus saugumą užtikrinant, kad valstybių narių teisėsaugos institucijos per savo nacionalinius informacijos apie keleivius skyrius turėtų prieigą prie keliautojų oro transportu duomenų, būtinų sunkių nusikaltimų ir terorizmo prevencijai, nustatymui ir tyrimui.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

1 konkretus tikslas: gerinti išankstinius patikrinimus prie atitinkamų išorės sienų naudojant kokybiškus ir išsamius API duomenis ir sudaryti palankesnes sąlygas keliautojų srautui (visiems atvykstamiesiems skrydžiams, įskaitant užsakomuosius skrydžius ir verslo aviaciją).

2 konkretus tikslas: užkirsti kelią sunkiems nusikaltimams ir terorizmui, juos nustatyti ir tirti, naudojant API duomenis, papildančius visų atvykstančiųjų ir išvykstančiųjų ES išorės skrydžių ir tam tikrų ES vidaus skrydžių PNR duomenis.

Siekiant 1 ir 2 konkrečių tikslų, pasiūlyme numatyta sukurti centrinį API maršruto parinktuvą.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

⁵¹ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Visų oro transporto bendrovių keliautojų, neatsižvelgiant į jų pilietybę, atvykimas į Sąjungą palengvinamas ir paspartinamas dėl veiksmingesnių patikrinimų kertant sieną, grindžiamų sistemingų išankstinių patikrinimų, atliekamų pakeliui į oro uostą, rezultatais. Jiems bus lengviau registruotis, jei kelionės dokumento informacija bus skaitoma automatizuotai.

eu-LISA sukurs ir eksploatuos centrinį API maršruto parinktuvą kuo greičiau po abiejų teisės aktų pasiūlymų priėmimo dienos.

Oro vežėjai, ypač tie, kurie vykdo tik ES vidaus skrydžius, turės investuoti, kad galėtų teikti API duomenis į maršruto parinktuvą (75 mln. EUR⁵²). Tačiau oro transporto sektoriuje šias išlaidas apskritai kompensuos racionalizuotas ir centralizuotas informacijos perdavimo kompetentingoms nacionalinėms institucijoms metodas. Pavyzdžiui, teikiant API duomenis sienos apsaugos institucijoms ir informacijos apie keleivius skyriams (PIU) vieno langelio sistemoje gerokai sumažės jungčių skaičius, todėl sumažės veiklos išlaidos (+ 12,545 mln. EUR per metus vietoj + 40,3 mln. EUR) ir sankcijos, paprastai skiriamos dėl prastų arba trūkstančių kelionės duomenų (80 mln. EUR per metus).

Oro uostams bus naudingas trumpesnis sienos kirtimo laikas; dėl jo netiesiogiai sumažės orlaivio laikymo ant žemės laiko poreikis, o perdavimas taps patikimesnis (centras).

Pagrindiniai naudos gavėjai yra **teisėsaugos institucijos (informacijos apie keleivius skyriai) ir nacionalinės sienų valdymo institucijos**. Bendras duomenų rinkimas ilguoju laikotarpiu bus pigesnis (20 mln. EUR per metus). Sistemingas ir nuoseklus požiūris padės veiksmingiau naudoti išteklius patikrinimams kertant sieną oro uostuose. Turimi ir tikslūs keliautojų duomenys padės informacijos apie keleivius skyriams patikimiau ir veiksmingiau sekti žinomų įtariamųjų judėjimą ir nustatyti įtartinus nežinomų asmenų, kurie gali būti susiję su sunkių formų nusikalstama ar teroristine veikla, kelionių maršrutus.

Piliečiams bus tiesiogiai ir netiesiogiai naudingas paprastesnis keliavimas ir patekimas į Šengeno erdvę, taip pat geresnė kova su nusikalstamumu ir mažesnis nusikalstamumo lygis. Jie yra tikrieji šios iniciatyvos naudos gavėjai, nes ji padeda didinti jų apsaugą.

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Centrinio maršruto parinktuvo įdiegimas:

- veikimo pradžios data (kaip prognozuoja ir reguliariai praneš eu-LISA valdančioji taryba) (tikslas – T0+ 5 metai)

1 konkretus tikslas

- Oro transporto bendrovių, prijungtų prie centrinio maršruto parinktuvo, vykdančių skrydžius už Šengeno erdvės ribų, dalis (tikslas – 100 %)
- Nacionalinių sienų valdymo institucijų, gaunančių informaciją iš centrinio maršruto parinktuvo, skaičius

⁵²

Žr. poveikio vertinimą.

- API duomenims skirtų tiesioginių jungčių tarp oro transporto bendrovių ir nacionalinių sienų valdymo institucijų skaičius (tikslas – 0)
- Santykis: nacionalinėms sienų valdymo institucijoms tiesiogiai perduotų API duomenų rinkinių skaičius / į maršruto parinktuvą perduotų API duomenų rinkinių skaičius (tikslas – 0 %)
- Skrydžių, kurių API duomenų rinkinius gavo nacionalinės sienų valdymo institucijos, dalis (tikslas – 100 %)
- Skrydžių, kurių API duomenų rinkinius nacionalinės sienų valdymo institucijos gavo mažiau nei per 30 minučių po pakilimo, dalis (100 %)
- Baudų, skirtų oro transporto bendrovėms už keliautojo įlaipinimą pagal kelionės dokumentą, kurio kompiuterio skaitomi duomenys nėra autentiški, skaičius ir dydis (tikslas – 0)
- Oro transporto bendrovėms už netikslus ar neišsamius duomenų rinkinius skirtų baudų skaičius ir dydis (tikslas – 0)
- Oro transporto bendrovėms už duomenų rinkinių trūkumą skirtų baudų skaičius ir dydis (tikslas – 0)
- API duomenų rinkinių, kuriuose yra išsamus tapatybės duomenų rinkinys, dalis (100 %)
- Sintaksės požiūriu teisingų API duomenų rinkinių dalis (100 %)
- Iš anksto patikrintų keliautojų atvykstamaisiais skrydžiais skaičius (tiek pat, kiek atvyksta keliautojų)
- Pasienyje nustatytų atitikčių, kurios jau buvo nustatytos atliekant atitinkamų atvykstamųjų skrydžių išankstinius patikrinimus, dalis: tikslas – 100 %

2 konkretus tikslas

- Skrydžius maršrutais ES viduje vykdančių oro transporto bendrovių, prijungtų prie vežėjų sąsajos ir (arba) centrinio maršruto parinktuvo, dalis (tikslas – 100 %)
- Prie centrinio maršruto parinktuvo prijungtų PIU skaičius (tikslas – 26)
- API duomenims skirtų tiesioginių jungčių tarp oro transporto bendrovių ir PIU skaičius (tikslas – 0)
- Santykis: PIU tiesiogiai perduotų API duomenų rinkinių skaičius / į maršruto parinktuvą perduotų API duomenų rinkinių skaičius (tikslas – 0 %)
- PNR duomenų, gautų su atitinkamais API duomenimis, dalis (tikslas – 100 %)
- Automatizuotų atitikčių ir sutapimų skaičius (tik PNR duomenys, tik API duomenys, PNR ir API duomenys kartu)

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Pagal abi iniciatyvas reikia sukurti centrinį maršruto parinktuvą (toliau – API maršruto parinktuvą), o po to atlikti jo techninę priežiūrą ir jį eksploatuoti, nustatant du pereinamuosius laikotarpius.

A. Projektavimas ir kūrimas

Projektavimo etapas apima maršruto parinktuvą, maršruto parinktuvai eksploatuoti reikalingus techninius komponentus ir priemones, padedančias eu-LISA, oro vežėjams ir valstybėms narėms vykdyti jų atitinkamas pareigas.

Tai priklauso nuo i) siūlomų reglamentų priėmimo, ii) nuo to, ar bus pristatyti maršruto parinktuvo ir vežėjų sąsajos techniniai komponentai, nuo kurių jie priklauso, iii) numatomos kitų eu-LISA plėtros projektų pabaigos, nes juos užbaigus atsilaisvinusius žmogiškuosius išteklius būtų galima perskirstyti kitoms pareigoms ir užduotims atlikti.

Daromos prielaidos, kad pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų bus išsiųsti teisėkūros institucijoms iki 2022 m. pabaigos ir kad priėmimo procesas bus baigtas iki 2023 m. pabaigos, atsižvelgiant į laiką, kurio reikia kitiems pasiūlymams. Kūrimo laikotarpio pradžia nustatoma 2025 m. pabaigoje (=T₀) siekiant nustatyti atskaitos tašką, nuo kurio skaičiuojama trukmė, o ne absoliučias datas. Jeigu teisėkūros institucijos pasiūlymą priimtų vėliau, atitinkamai pasislinks visas tvarkaraštis. Šiomis sąlygomis kūrimo laikotarpis turėtų būti užbaigtas iki 2028 m. pabaigos (T₀ + 3 m.).

B. Eksploatavimas

Taigi eksploatavimo pradžia priklauso nuo maršruto parinktuvo ir vežėjų sąsajos naudojimo pradžios (T₁=T₀ +3 m.)

C. Pereinamasis laikotarpis

Pereinamasis laikotarpis priklauso nuo maršruto parinktuvo ir vežėjų sąsajos naudojimo pradžios ir suteikia galimybę oro vežėjams ir valstybėms narėms palaipsniui įvykdyti jų atitinkamas pareigas:

- oro vežėjų atveju: prisijungimas ir API duomenų perdavimas į vežėjų sąsają, sistemingas duomenų rinkimas automatizuotomis priemonėmis;
- valstybių narių atveju: API duomenų rinkimas maršruto parinktuvu.

Šis laikotarpis turėtų baigtis praėjus dvejiems metams nuo maršruto parinktuvo ir vežėjų sąsajos veikimo pradžios (T₁ + 2 m.)

Tvarkaraštis

INFORMATION AS OF TUESDAY 28/06/2022	Prep (Procurement, Studies, Recruitment)				Implementation (Analysis, Design, Build, Test, Deploy)				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Future legal proposals indicative timelines (subject to timely adoption) / Years									
e-CODEX (Entry into force: June 2022)	Prep	Prep	Operations & Maintenance	Operations & Maintenance	Operations & Maintenance	Operations & Maintenance	Operations & Maintenance	Operations & Maintenance	Operations & Maintenance
Prum II <i>(legislative proposal presented in December 2021, foreseen adoption by co-legislators in 2024)</i>			Prep	Prep	Implementation	Implementation	Implementation	Implementation	Implementation
Joint Investigation Teams (JITs) Platform <i>(legislative proposal presented in December 2021, foreseen adoption by co-legislators in 2023, Parliament proposed a change in timeline, shifting the EiO in 2025)</i>			Prep	Prep	Implementation	Implementation	Implementation	Implementation	Implementation
Visa Digitalisation <i>(legislative proposal presented in April 2022, foreseen adoption by co-legislators in 2023)</i>			Prep	Prep	Implementation	Implementation	Implementation	Implementation	Implementation
Advanced Passenger Information (API) Router <i>(currently in impact assessment stage by COM, foreseen two Regulations to be presented around autumn 2022)</i>				Prep	Prep	Implementation	Implementation	Implementation	Implementation

- 1.5.2. *Sajungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sajungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmiais.*

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (ex ante)

Pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) Sąjungai aiškiai suteikiami įgaliojimai plėtoti bendrą išorės sienas kertančių asmenų patikrinimų politiką (tai aiškus tikslas, kurio turi būti siekiama ES lygmeniu) ir kovoti su neteisėta migracija. Be to, tai yra ES ir valstybių narių pasidalijamosios kompetencijos sritys.

Iš prie pasiūlymo pridėto poveikio vertinimo matyti, kad i) ne kiekvienas asmuo, kertantis išorės sienas, kad pasiektų Sąjungą, yra iš anksto patikrinamas pagal API duomenis ir ii) trūksta duomenų, renkamų PNR tikslais, kai trūksta API duomenų, ir tai ypač pasakytina apie ES vidaus skrydžius. ES veiksmiais šioje srityje siekiama išspręsti tuos klausimus ir jų galima imtis taikant subsidiarumo principą, sietiną su šiuo pasidalijamosios kompetencijos klausimu, nes numatytų tikslų valstybės narės vienos negali deramai pasiekti ir dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti ES lygmeniu:

i) valstybės narės vienos negalėtų veiksmingai įgyvendinti aiškių ir bendrų eksploatavimo taisyklių dėl API duomenų tvarkymo sienų valdymo ir kovos su neteisėta imigracija tikslais, ypač dėl išankstinių patikrinimų, o tai labai svarbu siekiant visoje Sąjungoje, visų pirma Šengeno erdvėje, laikytis suderinto požiūrio į asmenų judėjimą per išorės sienas (Šengeno sienų kodeksas);

ii) be to, valstybės narės vienos negalėtų veiksmingai spręsti problemų, susijusių su API duomenų tvarkymu teisėsaugos tikslais, nes API direktyva yra Šengeno priemonė ir ja neregamentuojamas ES vidaus skrydžių API duomenų rinkimas ir perdavimas. Nesant API duomenų, kurie papildytų šių skrydžių PNR duomenis, valstybės narės įgyvendino įvairias priemones, kuriomis siekiama kompensuoti keliautojų tapatybės duomenų trūkumą. Tai apima fizines atitikties patikras siekiant patikrinti kelionės dokumento ir įlaipinimo talono tapatybės duomenis, dėl kurių kyla naujų problemų, o pagrindinė problema, susijusi su API duomenų neturėjimu, lieka neišspręsta.

Todėl, siekiant veiksmingai spręsti nustatytas problemas pagal subsidiarumo principą, dėl API duomenų reikėtų imtis veiksmų ES lygmeniu. 2021 m. birželio mėn. Komisijos sklandžiai veikiančios ir atsparios Šengeno erdvės strategijoje⁵³ taip pat raginama ES vidaus skrydžiams dažniau naudoti API duomenis kartu su PNR duomenimis, siekiant gerokai padidinti vidaus saugumą. Be Sąjungos politinio prioriteto, susijusio su poreikiu stiprinti Šengeno erdvę, šiuo metu ES veiksmų dėl API duomenų poreikis, nepaisant ypatingos Airijos pozicijos, taip pat kyla dėl naujausių teisėkūros pokyčių Sąjungos išorės sienų valdymo srityje:

– 2019 m. Sąveikumo reglamentais bus sudarytos sąlygos sistemingai tikrinti Šengeno erdvės išorės sienas kertančius asmenis pagal visą turimą informaciją ES centralizuotose saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinėse sistemose. Centralizuoto API duomenų perdavimo sukūrimas ES lygmeniu yra logiškas šios koncepcijos tęsinys;

⁵³

COM(2021) 277 final (2021 6 2).

– prie Šengeno erdvės išorės sienų API duomenų naudojimas veiksmingai papildytų būsimą atvykimo ir išvykimo sistemos (AIS) ir Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (ETIAS) įgyvendinimą. Išorės sienų valdymui ir toliau būtų būtina naudoti API duomenis, nes sienos apsaugos pareigūnai iš anksto informuojami, ar keliautojas faktiškai įlipo į lėktuvą iš trečiosios šalies ir netrukus atvyks į Šengeno erdvę, taip palengvinant patikrinimą kertant sieną, kuris bus atliekamas keliautojui atvykus prie išorės sienų.

Numatoma sukurti Sąjungos pridėtinė vertė (*ex post*)

– Nepaisant bendro su iniciatyva susijusio keleivių ir skrydžių skaičiaus padidėjimo, oro vežėjams turėtų būti naudinga galimybė patirti mažiau techninių, veiklos, infrastruktūros ir administracinių išlaidų, nes labai sumažėtų jungčių, mainų formatų, procedūrų ir pranešimų, siunčiamų valstybių narių sienų valdymo institucijoms ir informacijos apie keleivius skyriams (teoriškai padalijama iš 26).

– Suderintos API duomenų rinkimo taisyklės turėtų turėti netiesioginį poveikį policijos bendradarbiavimo apimčiai ir kokybei, taip gerinant **su oro transporto sektoriumi susijusių tarpvalstybinių nusikaltimų bylų ištyrimą**: PIU tarpusavio mainai gali būti plečiami remiantis tuo, kad kitos valstybės narės PIU turi daugiau galimybių rasti tinkamą informaciją apie PIU kitose valstybėse narėse (sisteminis duomenų rinkimas) arba gerokai iš anksto sužinoti apie galimybes ją gauti (atrankinės duomenų rinkimo taisyklės, grindžiamos rizikos vertinimu pagal suderintas taisykles).

– Sumažinus likusias informacijos spragas, susijusias su pavieniais veiklos vykdytojais (verslo aviacija, užsakomaisiais skrydžiais) arba keliautojais, kurie vis dar nėra tikrinami (įgula), būtų lengviau užkirsti kelią neteisėtai prekybai (prekybai narkotikais ir prekybai žmonėmis), kurios tikslais tokie netikrinami sektoriai buvo išnaudojami, ją nustatyti ir sumažinti.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Patirtis, įgyta kuriant IT sistemas teisingumo ir vidaus reikalų srityje, remiantis keitimusi duomenimis su trečiosiomis šalimis (pvz., oro vežėjais) arba siekiant pagrindinio tikslo taikyti decentralizuotą metodą (API arba PNR direktyvos), arba papildomai, tačiau centralizuotai, pavyzdžiui, AIS ir ETIAS (vežėjų sąsaja), leido nustatyti toliau apibūdintus aspektus.

1. Įgyvendinti naują reglamentą, kuriuo oro vežėjams nustatomi nauji įpareigojimai, gali būti sudėtinga: tam tikru mastu nesuderinta aplinka, kurioje veikia daug mažų subjektų, gali lemti informuotumo trūkumą ir lėtą įgyvendinimą. Gali būti sudėtinga visapusiškai įgyvendinti API ir PNR visų oro vežėjų atžvilgiu, ypač tais atvejais, kai informacija apie keliautojus reikia rinkti iš verslo aviacijos ir užsakomųjų skrydžių. Komunikacijos kampanijos ir koordinavimas su eu-LISA ir valstybių narių valdžios institucijomis būtų labai svarbūs visapusiškai siekiant tikslo.

Be to, patirtis, įgyta vietoje diegiant centralizuotas ES informacines sistemas, kai reikėjo pritaikyti arba išplėsti nacionalines sistemas (VIS, SIS), parodė, kad:

2. Įgyvendinant centrinę komponentą gali būti patiriama papildomų išlaidų ir vėluojama dėl kintančių reikalavimų, nes trūksta pagrindinių teisinių priemonių, kuriomis būtų nustatytas jo tikslas, taikymo sritis, funkcijos ir techninės specifikacijos. Todėl **iki parengiamojo projektavimo etapo turėtų būti priimta teisinė priemonė ir parengti jos įgyvendinimo bei deleguotieji aktai.**

2. Kalbant apie sistemos diegimą vietoje, nacionaliniu lygmeniu laipsniškas požiūris su laipsniškais funkciniais lygmenimis (SIS išdėstymas nauja redakcija) yra tinkamiausias vis sudėtingesniems funkciniam blokams diegti ir gali būti naudingas tiek centriniu, tiek nacionaliniu lygmeniu, nes mažiau dėmesio bus skiriama kokybės užtikrinimui, padidės rezultatų stabilumas, kuris yra labai svarbus, kai reikia išbandyti kelias nacionalines sistemas su centrine sistema (stabilios bandymų aplinkos sukūrimas). Laipsniškas požiūris, pradedant keliais objektais ir ilgainiui aprėpiant vis daugiau objektų, padeda valstybėms narėms valdyti su viešųjų pirkimų darbo srautu susijusią našą, tolygiau pasiskirsto finansiniams ištekliams ir logistikos grandinei tenkanti naša. Jis padeda tvarkyti gaunamus vietos lygmens atsiliepimus dėl kelių bandomųjų objektų ir nesusidurti su masiniu nevaldomu neigiamu atsiliepimų srautu. Bandomuosiuose objektuose įgyta patirtis gali būti naudinga tolesniam masiniam diegimui, nes ja remiantis bus rengiama mokymo strategija. Centrinė sistema gauna naudos iš laipsniško duomenų tvarkymo sustiprinimo ir infrastruktūros ir prireikus ją galima pritaikyti. Galiausiai, laipsniškas požiūris, grindžiamas rizikos kriterijais, susijusiais su geografiniais veiksniais (VIS), padeda sutelkti dėmesį, pavyzdžiui, į sudėtingiausias veiklos padėtis ir taip padėti užbaigti visą centrinės ir nacionalinių sistemų funkcinį spektrą. Todėl **pirmenybė turėtų būti teikiama laipsniškam požiūriui, grindžiamam pereinamaisiais etapais, bandomaisiais projektais, laipsniškais funkciniais lygmenimis ir (arba) laipsnišku geografiniu diegimu.**

3. Gali būti sunku apžvelgti pažangos lygį kai kuriose valstybėse narėse (dėl pradinės SIS, VIS), t. y. tose valstybėse narėse, kurios nebuvo numačiusios atitinkamos veiklos savo daugiametėje programoje arba kurių programavimas buvo nepakankamai tikslus. Kalbant apie AIS, ETIAS ir sąveikumą, buvo numatytas valstybių narių integracijos išlaidų kompensavimo mechanizmas, kuris padėjo stebėti įgyvendinimo pastangas. **Todėl reikėtų siekti nustatyti nuostatas, kuriomis remiantis būtų galima susidaryti patikimesnį vaizdą apie kiekvienos valstybės narės integracijos lygį.**

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Investicijos, kurių reikia ES ir valstybių narių lygmenimis, gali būti finansuojamos pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą (DFP), susijusią su vidaus reikalų fondais, pasinaudojant Vidaus saugumo fondu (VSF) ir sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemone kaip Integruoto sienų valdymo fondo dalimi. Finansavimas po 2027 m. bus svarstomas derantis dėl kitos DFP.

1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

Asignavimai, kurių reikia eu-LISA vykdomam API maršruto parinktuvo kūrimui finansuoti (34,967 mln. EUR), nebuvo numatyti 2021–2027 m. DFP asignavimuose, skirtuose eu-LISA, taip pat HOME GD (2,653 mln. EUR), nes tai naujas pasiūlymas, kurio sumos 2021–2027 m. DFP pateikimo metu dar nebuvo žinomos. Siūloma padidinti eu-LISA ir HOME GD biudžetą sumomis, kurių reikės 2024, 2025, 2026 ir 2027 m., sumažinant atitinkamas sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemones temines priemones.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

trukmė ribota

- galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM.

trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2024 iki 2028 m.,
- vėliau nuo 2029 m. – visapusiškas veikimas

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁵⁴

Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos

- padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- vykdomųjų įstaigų

Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis

Netiesioginis valdymas, biudžeto įgyvendinimo užduotis pavedant:

- trečiosioms valstybėms arba jų paskirtiems organams;
- tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- EIB arba Europos investicijų fondui;
- Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems organams;
- viešosios teisės įstaigoms;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė, veikiančioms viešųjų paslaugų srityje, jeigu jos pateikia pakankamų finansinių garantijų;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Numatoma, kad API maršruto parinktuvo projektavimo ir kūrimo etapas truks ketverius metus, per kuriuos eu-LISA kurs komponentus. API maršruto parinktuvas pradės veikti 2028 m. pabaigoje.

⁵⁴ Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pasidalijamasis valdymas

Kiekviena valstybė narė nustato savo programos valdymo ir kontrolės sistemą ir užtikrina stebėsenos sistemos ir rodiklių duomenų kokybę ir patikimumą pagal Bendrųjų nuostatų reglamentą⁵⁵ (toliau – BNR). Valstybės narės kasmet atsiųs patikinimo duomenų rinkinį, kuriam priklauso metinės ataskaitos, valdymo pareiškimas ir audito institucijos nuomonė apie ataskaitas, valdymo ir kontrolės sistemą ir metinėse ataskaitose deklaruotų išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą. Naudodamasi šiuo patikinimo dokumentų rinkiniu Komisija spręs dėl fondo / priemonės už ataskaitinius metus mokėtinos sumos. Kas dvejus metus rengiami Komisijos ir kiekvienos valstybės narės peržiūros posėdžiai kiekvienos programos veiklos rezultatams nagrinėti. Šešis kartus per metus valstybės narės siunčia kiekvienos programos duomenis, suskirstytus pagal konkrečius tikslus. Šie duomenys susiję su veiklos sąnaudomis ir bendrų produkto ir rezultato rodiklių vertėmis.

Kalbant apie vidaus reikalų fondus, valstybės narės atsiųs metinę veiklos rezultatų ataskaitą, kurioje turi būti išdėstyta informacija apie jų programų įgyvendinimo ir tarpinių bei siektinų reikšmių siekimo pažangą. Joje taip pat turi būti nurodomos problemos, darančios poveikį programos rezultatams, ir aprašoma, kokių veiksmų imtasi joms spręsti.

Įgyvendinant 2021–2027 m. vidaus reikalų fondus, kiekviena valstybė narė pateikia galutinę veiklos rezultatų ataskaitą. Galutinėje ataskaitoje daugiausia dėmesio turi būti skiriama pažangai, padarytai siekiant programos tikslų; joje turi būti apžvelgiamos pagrindinės problemos, dariusios poveikį programos veikimui, šioms problemoms spręsti taikytos priemonės ir pateikiamas šių priemonių veiksmingumo įvertinimas. Be to, joje turėtų būti nurodytas programos indėlis sprendžiant problemas, nustatytas valstybei narei skirtose susijusiose ES rekomendacijose, pažanga, padaryta siekiant veiklos rezultatų plane nustatytų siektinų reikšmių, susijusių vertinimų duomenys ir tolesni veiksmai dėl šių duomenų, taip pat komunikacijos veiksmų rezultatai.

Netiesioginis valdymas

Pasiūlymo įgyvendinimo stebėsenos ir ataskaitų teikimas bus vykdomi laikantis eu-LISA reglamente ir ES finansiniame reglamente nustatytų principų ir bendro požiūrio į decentralizuotas agentūras. eu-LISA visų pirma kiekvienais metais privalo pateikti Komisijai, Europos Parlamentui ir Tarybai bendrąjį programavimo dokumentą, kuriame būtų pateiktos daugiametės ir metinės darbo programos ir išteklių programavimas. Šiame dokumente išdėstomi tikslai, numatomi rezultatai ir veiklos rezultatų rodikliai tikslų įgyvendinimo pažangai ir rezultatams stebėti. eu-

⁵⁵2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų finansinės paramos priemonės finansinės taisyklės.

LISA taip pat privalo pateikti Valdančiajai tarybai konsoliduotąją metinę veiklos ataskaitą. Šioje ataskaitoje visų pirma pateikiama informacija apie pasiektus tikslus ir rezultatus, išdėstyti bendrajame programavimo dokumente. Ši ataskaita taip pat turi būti siunčiama Komisijai, Europos Parlamentui ir Tarybai.

Be to, kaip nurodyta eu-LISA reglamento 39 straipsnyje, ne vėliau kaip iki 2023 m. gruodžio 12 d., o vėliau kas penkerius metus Komisija, pasikonsultavusi su Valdančiąja taryba ir laikydama Komisijos gairių, atlieka agentūros veiklos rezultatų vertinimą, lygindama juos su jos tikslais, įgaliojimais, veiklos vietomis ir užduotimis. Atliekant tą įvertinimą taip pat išnagrinėjama, kaip įgyvendinamas šis reglamentas, kaip ir kiek agentūra veiksmingai prisideda prie didelės apimties IT sistemų operacijų valdymo ir Sąjungos lygmeniu koordinuojamos, sąnaudų požiūriu efektyvios ir darnios IT aplinkos kūrimo laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje. Visų pirma, atliekant tą įvertinimą, vertinamas galimas poreikis keisti agentūros įgaliojimus ir tokio pakeitimo finansinis poveikis. Valdančioji taryba gali pateikti Komisijai rekomendacijų dėl šio reglamento pakeitimų.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomoms kontrolės strategijos pagrindimas

Pasidalijamasis valdymas

2021–2027 m. laikotarpiu 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1148, kuriuo sukuriama sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, įtraukta į Integruoto sienų valdymo fondą, ir 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1149, kuriuo nustatomas Vidaus saugumo fondas, bus valdomi pirmą kartą pagal BNR (Bendrųjų nuostatų reglamento) taisykles.

Dėl pasidalijamojo valdymo BNR remiamasi 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui sukurta valdymo ir kontrolės strategija, bet įvedama priemonių, kuriomis siekiama supaprastinti įgyvendinimą ir sumažinti kontrolės našta tiek paramos gavėjų, tiek valstybių narių lygmeniu.

Be kita ko, nustatytos šios naujovės:

- panaikinama paskyrimo procedūra (tai turėtų sudaryti galimybę paspartinti programų įgyvendinimą);
- valdymo patikrinimai (administraciniai patikrinimai ir patikrinimai vietoje), kuriuos vadovaujančioji institucija turi atlikti atsižvelgdama į riziką (palyginti su 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu reikalinga 100 % administracine kontrole). Be to, tam tikromis sąlygomis vadovaujančiosios institucijos gali taikyti proporcingus kontrolės susitarimus pagal nacionalines procedūras;
- sąlygos, kuriomis siekiama išvengti kelių to paties veiksmo ir (arba) tų pačių išlaidų auditų.

Programos institucijos pateiks Komisijai tarpinio mokėjimo prašymus, pagrįstus paramos gavėjų patirtomis išlaidomis. BNR numatyta, kad vadovaujančiosios institucijos gali atlikti valdymo patikrinimus rizikos vertinimo pagrindu, taip pat numatytos specialios kontrolės priemonės (pvz., vadovaujančiosios institucijos patikrinimai vietoje ir audito institucijos veiksmų ir (arba) išlaidų auditas) po to, kai Komisijai deklaruojamos susijusios išlaidos tarpinio mokėjimo prašymuose (iki 6 per metus). Siekiant sumažinti netinkamų finansuoti išlaidų kompensavimo riziką, BNR

nustatyta, kad Komisijos tarpiniai mokėjimai negali viršyti 95 % mokėjimo paraiškose nurodytų sumų, atsižvelgiant į tai, kad iš pradžių buvo atlikta tik dalis nacionalinių patikrinimų. Likutį Komisija išmokės po metinio sąskaitų patvirtinimo, iš programą įgyvendinančių institucijų gavusi patikinimo dokumentų rinkinį. Dėl bet kokių pažeidimų, kuriuos nustatė Komisija arba Europos Audito Rūmai po metinio patikinimo dokumentų rinkinio perdavimo, gali būti atliekama grynoji finansinė pataisa.

Netiesioginis valdymas

Dalis pasiūlymo bus įgyvendinama naudojant eu-LISA biudžeto lėšas ir taikant netiesioginį valdymą.

Vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu, eu-LISA biudžetas vykdomas atliekant efektyvią ir veiksmingą vidaus kontrolę. Todėl eu-LISA privalo įgyvendinti tinkamą su visais kontrolės grandinėje dalyvaujančiais atitinkamais subjektais suderintą kontrolės strategiją.

eu-LISA, kaip decentralizuotos agentūros, *ex post* kontrolė konkrečiai gali apimti:

- Komisijos vidaus audito tarnybos atliekamą vidaus auditą;
- Europos Audito Rūmų metines ataskaitas, pateikiant patikinimo pareiškimą dėl metinių ataskaitų patikimumo ir dėl jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo;
- Europos Parlamento pateikiamą metinio biudžeto įvykdymo patvirtinimą;
- galimus OLAF atliekamus tyrimus, kuriais visų pirma siekiama užtikrinti, kad agentūroms skirti ištekliai būtų tinkamai panaudojami.

eu-LISA partneris Migracijos ir vidaus reikalų GD vykdys savo decentralizuotų agentūrų kontrolės strategiją, kad užtikrintų patikimą ataskaitų teikimą rengdamas savo metinę veiklos ataskaitą. Nors decentralizuotos agentūros yra visiškai atsakingos už savo biudžeto vykdymą, HOME GD atsakingas už reguliarių biudžeto valdymo institucijos nustatytų metinių įnašų mokėjimą.

Galiausiai dar vieną eu-LISA kontrolės ir atskaitomybės lygmenį užtikrina Europos ombudsmenas.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

Šiuo etapu konkreti rizika nenustatyta.

Dalinio valdymo, kuriam taikomas pasidalijamasis valdymas, atveju bendroji rizika dabartinių programų įgyvendinimui yra susijusi su nepakankamu fondo / priemonės paramos įgyvendinimu valstybėse narėse ir galimomis klaidomis, kurias lemia taisyklių sudėtingumas ir valdymo bei kontrolės sistemų trūkumai. BNR projektu supaprastinama reglamentavimo sistema, suderinant įvairių fondų, kurių parama įgyvendinama pagal pasidalijamojo valdymo principą, taisykles ir valdymo bei kontrolės sistemas. Pagal jį taip pat supaprastinami kontrolės reikalavimai (pvz., rizika grindžiami valdymo patikrinimai, galimybė taikyti proporcingas kontrolės priemones pagal nacionalines procedūras, audito darbo apribojimai, susiję su laiku ir (arba) konkrečiais veiksmais).

eu-LISA vykdomam biudžetui reikalaujama taikyti vidaus kontrolės sistemą, grindžiamą Europos Komisijos vidaus kontrolės sistema. Bendrajame programavimo

dokumente turi būti pateikiama informacija apie vidaus kontrolės sistemas, o konsoliduotoje metinėje veiklos ataskaitoje turi būti informacijos apie vidaus kontrolės sistemų, įskaitant rizikos vertinimą, efektyvumą ir veiksmingumą. 2021 m. konsoliduotoje metinėje veiklos ataskaitoje nurodoma, kad Agentūros vadovybė turėjo pagrįstą patikinimą, kad apskritai yra įdiegtos tinkamos kontrolės priemonės ir kad jos veikia, kaip numatyta. Be to, rizika buvo tinkamai stebima ir mažinama, o prireikus įgyvendinami įvairūs patobulinimai ir sustiprinimai.

Dar vieną vidaus priežiūros lygmenį, remiantis metiniu audito planu, kuriame visų pirma atsižvelgiama į eu-LISA atliktą rizikos vertinimą, taip pat užtikrina eu-LISA vidaus audito funkcija. Vidaus audito funkcija padeda eu-LISA siekti tikslų, taikant sisteminių ir disciplinuotą požiūrį, kad būtų įvertinti rizikos valdymo, kontrolės ir valdymo procesai ir pateiktos rekomendacijos, kaip juos tobulinti.

Be to, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas ir eu-LISA duomenų apsaugos pareigūnas (nepriklausoma funkcija, tiesiogiai pavaldi Valdandčiosios tarybos sekretoriatui) prižiūri, kaip eu-LISA tvarko asmens duomenis.

Galiausiai eu-LISA partneris Migracijos ir vidaus reikalų GD atlieka metinį rizikos vertinimą siekdamas nustatyti ir įvertinti galimą riziką, susijusią su agentūrų, įskaitant eu-LISA, veikla. Ataskaita apie riziką, kuri laikoma didele, kasmet pateikiama Migracijos ir vidaus reikalų GD valdymo plane, prie kurio pridedamas veiksmų planas, kuriame nurodomi numatyti rizikos mažinimo veiksmai.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Kalbant apie pasidalijamojo valdymo dalį, tikimasi, kad kontrolės išlaidos valstybėse narėse išliks tokios pačios arba galbūt sumažės.

Pagerės 2021–2027 m. vidaus reikalų fondų programų įgyvendinimo veiksmingumas ir padidės mokėjimai valstybėms narėms.

Tikimasi, kad vidaus reikalų fondams taikomame BNR pateikiamas rizika grindžiamas valdymo ir kontrolės metodas bei sustiprinta paskata taikyti supaprastinto išlaidų apmokėjimo tvarką dar labiau sumažins kontrolės išlaidas valstybėms narėms.

eu-LISA atveju Komisija teikia duomenis apie vadinamąjį kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykį. 2021 m. HOME GD metinėje veiklos ataskaitoje nurodyta, kad netiesioginio valdymo įgaliotųjų subjektų ir decentralizuotų agentūrų, įskaitant eu-LISA, atveju šis santykis yra 0,08 %.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

HOME GD toliau taikys savo Kovos su sukčiavimu strategiją, vadovaudamasis Komisijos kovos su sukčiavimu strategija (KKSS), siekdamas, be kita ko, užtikrinti, kad jo vidaus kovos su sukčiavimu kontrolė būtų visapusiškai suderinta su KKSS ir kad taikant jo sukčiavimo rizikos valdymo metodą būtų galima nustatyti sukčiavimo rizikos sritis ir tinkamus sprendimo būdus.

Pasidalijamojo valdymo atveju valstybės narės užtikrina Komisijai pateiktoje savo ataskaitoje įtrauktų išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą. Šiomis aplinkybėmis valstybės

narės imasi visų reikiamų veiksmų, kad užkirstų kelią pažeidimams, juos nustatytų ir ištaisytų. Remiantis ankstesniu 2014–2020 m. ciklu, pagal dabartinį 2021–2027 m. programavimo ciklą valstybės narės taip pat įpareigojamos įdiegti pažeidimų nustatymo ir kovos su sukčiavimu procedūras kartu taikant konkretų Komisijos deleguotąjį reglamentą dėl pranešimo apie pažeidimus. Valstybės narės ir toliau privalės taikyti kovos su sukčiavimu priemones ir principus.

Netiesioginio valdymo atveju taikomos priemonės, susijusios su kova su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla, išdėstytos, *inter alia*, eu-LISA reglamento 50 straipsnyje ir eu-LISA finansinio reglamento X antraštinėje dalyje.

eu-LISA visų pirma dalyvauja Europos kovos su sukčiavimu tarnybos sukčiavimo prevencijos veikloje ir, vadovaudamasi savo 2022–2024 m. vidaus kovos su sukčiavimu strategija, persvarstyta ir priimta 2022 m. rugpjūčio mėn., nedelsdama informuoja Komisiją apie įtariamo sukčiavimo ir kitų finansinių pažeidimų atvejus.

Be to, kaip GD partneris, 2021 m. spalio mėn. HOME GD priėmė naują kovos su sukčiavimu strategiją ir prie jos pridėtą veiksmų planą, kuriuo GD kovos su sukčiavimu pajėgumai toliau stiprinami ir pritaikomi prie nuolat kintančios aplinkos. Joje atsižvelgiama į 2019 m. Komisijos kovos su sukčiavimu strategijoje nustatytas naujoves ir patikslinimus, kurių reikalaujama pagal 2021–2027 m. DFP.

Decentralizuotos agentūros, įskaitant eu-LISA, patenka į šios strategijos taikymo sritį. 2021 m. HOME GD metinėje veiklos ataskaitoje padaryta išvada, kad sukčiavimo prevencijos ir nustatymo procesai veikė patenkinamai ir taip prisidėjo prie patikinimo, kad įvykdyti vidaus kontrolės tikslai.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Skaičius	DA / NDA ⁵⁶	ELPA šalių ⁵⁷	valstybių kandidačių ⁵⁸	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
4	11 02 01 Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė	DA	NE	NE	TAIP	NE
4	11.01.01 – „Integruoto sienų valdymo fondo (ISVF) rėmimo išlaidos – Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė“	NDA	NE	NE	TAIP	NE
4	11 10 02 – Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA)	NDA	NE	NE	TAIP	NE
5	12 02 01 Vidaus saugumo fondas (VSF)	DA	NE	NE	NE	NE
5	11.02.02 – „Vidaus saugumo fondo (VSF) rėmimo išlaidos – Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė“	NDA	NE	NE	NE	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Įnašo rūšis	Įnašas			
	Skaičius	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
	[XX.YY.YY.YY]		TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

⁵⁶ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁵⁷ ELPA: Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁵⁸ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	4	Migracija ir sienų valdymas
--	---	-----------------------------

HOME GD			2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Iš viso 21–27	2028 metai	2029 metai	2030 metai	2031 metai	2032 metai	2033 metai	2034 metai	Iš viso 28–34	IŠ VISO
• Veiklos asignavimai																
11 02 01 Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė	Įsipareigojimai	1a				8,250	8,250	7,838	9,075	10,313	5,363	5,363	5,363	5,363	48,675	56,925
	Mokėjimai	(2a)				2,888	2,888	4,393	6,394	8,642	7,734	7,219	6,538	5,610	46,530	49,418
11 10 02 – Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA)	Įsipareigojimai	(1b)	0,157	2,597	7,958	22,865	33,577	15,415	9,168	9,083	9,083	9,083	9,083	9,083	69,998	103,575
	Mokėjimai	2b	0,157	2,597	7,958	22,865	33,577	15,415	9,168	9,083	9,083	9,083	9,083	9,083	69,998	103,575
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų rinkinio lėšų ⁵⁹																
Biudžeto eilutė																
IŠ VISO asignavimų HOME GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	0,314	3,993	7,958	31,115	41,827	23,253	18,243	19,396	14,446	14,446	14,446	14,446	118,673	160,500
	Mokėjimai	= 2a + 2b	0,314	3,993	7,958	25,753	36,464	19,808	15,562	17,725	16,817	16,302	15,621	14,693	116,528	152,992

⁵⁹ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

		+3															
--	--	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)	0,314	3,993	7,958	31,115	41,827	23,253	18,243	19,396	14,446	14,446	14,446	14,446	118,673	160,500
	Mokėjimai	(5)	0,314	3,993	7,958	25,753	36,464	19,808	15,562	17,725	16,817	16,302	15,621	14,693	116,528	152,992
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		(6)														
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	= 4 + 6	0,314	3,993	7,958	31,115	41,827	23,253	18,243	19,396	14,446	14,446	14,446	14,446	118,673	160,500
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,314	3,993	7,958	25,753	36,464	19,808	15,562	17,725	16,817	16,302	15,621	14,693	116,528	152,992

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	5	Saugumas ir gynyba
--	---	--------------------

HOME GD			2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Iš viso 21–27	2028 metai	2029 metai	2030 metai	2031 metai	2032 metai	2033 metai	2034 metai	Iš viso 28–34	IŠ VISO
• Veiklos asignavimai																
12 02 01 Vidaus saugumo fondas (VSF)	Įsipareigojimai	(1a)				3,300	3,300	3,135	3,630	4,125	2,145	2,145	2,145	2,145	19,470	22,770
	Mokėjimai	(2a)				1,155	1,155	1,757	2,558	3,457	3,094	2,888	2,615	2,244	18,612	19,767
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų rinkinio lėšų ⁶⁰																
Biudžeto eilutė		(3)														

⁶⁰ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

IŠ VISO asignavimų HOME GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3					3,300	3,300	3,135	3,630	4,125	2,145	2,145	2,145	2,145	19,470	22,770
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3					1,155	1,155	1,757	2,558	3,457	3,094	2,888	2,615	2,244	18,612	19,767

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)					3,300	3,300	3,135	3,630	4,125	2,145	2,145	2,145	2,145	19,470	22,770
	Mokėjimai	(5)					1,155	1,155	1,757	2,558	3,457	3,094	2,888	2,615	2,244	18,612	19,767
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		(6)															
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	= 4 + 6					3,300	3,300	3,135	3,630	4,125	2,145	2,145	2,145	2,145	19,470	22,770
	Mokėjimai	= 5 + 6					1,155	1,155	1,757	2,558	3,457	3,094	2,888	2,615	2,244	18,612	19,767

• IŠ VISO veiklos asignavimų (visose veiklos išlaidų kategorijose)	Įsipareigojimai	(4)	0,157	2,597	7,958	34,415	45,127	31,668	31,113	36,721	33,751	33,751	33,751	27,151	227,903	273,030
	Mokėjimai	(5)	0,157	2,597	7,958	26,908	37,619	23,413	22,409	28,706	31,461	33,379	34,208	31,589	205,166	242,785
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		(6)														
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–6 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS (Orientacinė suma)	Įsipareigojimai	= 4 + 6	0,157	2,597	7,958	34,415	45,127	26,388	21,873	23,521	16,591	16,591	16,591	16,591	138,143	183,270
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,157	2,597	7,958	26,908	37,619	21,565	18,119	21,182	19,911	19,189	18,236	16,937	135,140	172,759

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta [finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede](#) (Vidaus taisyklių V priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Iš viso 21–27	2028 metai	2029 metai	2030 metai	2031 metai	2032 metai	2033 metai	2034 metai	Iš viso 28–34	IŠ VISO
HOME GD															
• Žmogiškieji ištekliai		0,314	0,471	0,471	0,471	1,727	0,471	0,471	0,471	0,471	0,471	0,471	0,471	3,297	5,024
• Kitos administracinės išlaidos		0,187	0,273	0,273	0,273	1,006	0,273	0,273	0,273	0,187	0,187	0,187	0,187	1,488	2,492
IŠ VISO HOME GD	Asignavimai	0,501	0,744	0,744	0,744	2,732	0,744	0,744	0,666	0,658	0,658	0,658	0,658	4,785	7,516

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš visų įsipareigojimų = Iš visų mokėjimų)	0,501	0,744	0,744	0,744	2,732	0,744	0,744	0,666	0,658	0,658	0,658	0,658	4,785	7,516
---	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Iš viso 21–27	2028 metai	2029 metai	2030 metai	2031 metai	2032 metai	2033 metai	2034 metai	Iš viso 28–34	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	0,815	4,737	8,702	35,159	47,858	27,131	22,617	24,186	17,249	17,249	17,249	17,249	142,928	190,786
	Mokėjimai	0,815	4,737	8,702	27,651	40,351	22,309	18,863	21,847	20,569	19,847	18,894	17,595	139,925	180,275

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓	Rūšis ⁶¹	Vidutinė sąnaudos	2024 metai		2025 metai		2026 metai		2027 metai		2028 metai		2029 metai		2030 metai		2031 metai		2032 metai		2033 metai		2034 metai		Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų		
			Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos				
BENDRAS TIKSLAS																												
– Maršruto		44,482	0,004	0,157	0,058	2,597	0,179	7,958	0,507	22,565	0,252	11,205														1	44,482	
Maršruto parinktuvo		9,083							0,300		4,210		9,168		9,083		9,083		9,083		9,083		9,083		9,083		9,083	59,093
Bendro tikslo tarpinė suma				0,157		2,597		7,958		22,865		15,415		9,168		9,083		9,083		9,083		9,083		9,083		9,083	103,575	
1 KONKRETUS TIKSLAS																												
– Valstybių narių jungties	26	1,031							8	8,250	6	6,188	6	6,188	6	6,188										26	26,813	
– Valstybių narių jungties	26	0,206									8	1,650	14	2,888	20	4,125	26	5,363	26	5,363	26	5,363	26	5,363	26	5,363	26	30,113
1 konkretaus tikslo tarpinė suma										8,250		7,838		9,075		10,313		5,363		5,363		5,363		5,363		5,363	56,925	
2 KONKRETUS TIKSLAS																												
– Valstybių narių	26	0,413							8	3,300	6	2,475	6	2,475	6	2,475										26	10,725	
– Valstybių narių jungties	26	0,083									8	0,660	14	1,155	20	1,650	26	2,145	26	2,145	26	2,145	26	2,145	26	2,145	26	12,045
2 konkretaus tikslo tarpinė suma				0,000		0,000		0,000		3,300		3,135		3,630		4,125		2,145		2,145		2,145		2,145		2,145	22,770	
IŠ VISO				0,157		2,597		7,958		34,415		26,388		21,873		23,521		16,591		16,591		16,591		16,591		16,591	183,270	

⁶¹

Rezultatai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

3.2.3. Numatomas poveikis eu-LISA žmogiškiesiems ištekliams

3.2.3.1. Santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	2028 metai	2029 metai	2030 metai	2031 metai	2032 metai	2033 metai	2034 metai
--	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Laikinieji darbuotojai (AD kategorijos)	0,157	1,099	2,198	2,355	4,710	2,355	2,355	2,355	2,355	2,355	2,355
Laikinieji darbuotojai (AST kategorijos)											
Sutartininkai	0,000	0,298	0,680	0,850	1,955	1,105	1,020	1,020	1,020	1,020	1,020
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai											

IŠ VISO	0,157	1,397	2,878	3,205	6,665	3,460	3,375	3,375	3,375	3,375	3,375
----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Personalo reikalavimai (etato ekvivalentai):

	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	2028 metai	2029 metai	2030 metai	2031 metai	2032 metai	2033 metai	2034 metai
--	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Laikinieji darbuotojai (AD kategorijos)	2,0	14,0	14,0	15,0	30,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Laikinieji darbuotojai (AST kategorijos)											
Sutartininkai	0,0	7,0	8,0	10,0	23,0	13,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai											

IŠ VISO	2,0	21,0	22,0	25,0	53,0	28,0	27,0	27,0	27,0	27,0	27,0
----------------	------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

eu-LISA darbuotojai turėtų padėti HOME GD rengiant antrinės teisės aktus 2024 m. pradžioje, todėl darbuotojai turėtų pradėti dirbti kuo greičiau. Įdarbinimo procedūros pradedamos 2024 m. sausio mėn. 2024 m. įdarbinamiems 2 etato ekvivalentams, 2025 m. – 21 etato ekvivalentui taikomas 50 % koeficientas. Likusi darbuotojų dalis perskirstoma iš kitų projektų.

3.2.4. Numatomo poveikio administraciniam asignavimams santrauka – HOME GD

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Iš viso 21–27	2028 metai	2029 metai	2030 metai	2031 metai	2032 metai	2033 metai	2034 metai	Iš viso 28–34	IŠ VISO
--	------------	------------	------------	------------	---------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	---------------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA														
Žmogiškieji ištekliai	0,314	0,471	0,471	0,471	1,727	0,471	0,471	0,471	0,471	0,471	0,471	0,471	3,297	5,024
Kitos administracinės išlaidos	0,187	0,273	0,273	0,273	1,006	0,273	0,273	0,273	0,187	0,187	0,187	0,187	1,567	2,573
Tarpinė suma pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	0,501	0,744	0,744	0,744	2,733	0,744	0,744	0,744	0,658	0,658	0,658	0,658	4,864	7,597

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos⁶² 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA														
Žmogiškieji ištekliai														
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos														
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA														

IŠ VISO	0,501	0,744	0,744	0,744	2,733	0,744	0,744	0,744	0,658	0,658	0,658	0,658	4,864	7,597
----------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁶² Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.4.1. Numatomi HOME GD žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	2028 metai	2029 metai	2030 metai	2031 metai	2032 metai
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)									
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	2	3	3	3	3	3	3	3	3
20 01 02 03 (Delegacijos)									
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)									
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)									
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)									

Išorės darbuotojai (etato ekvivalentai)

20 02 01 (AC, END, INT iš bendrojo biudžeto)									
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD atstovybėse)									
XX 01 xx yy zz ⁶³	– būstinėje								
	– delegacijose								
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)									
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)									
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)									
IŠ VISO	2	3	3	3	3	3	3	3	3

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Trys pareigūnai tolesniems veiksams. Darbuotojai prisiima Komisijos pareigas įgyvendinant programą: tikrina atitiktį pasiūlymui dėl teisės akto, sprendžia atitikties klausimus, rengia ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai, vertina valstybių narių pažangą, atnaujina antrinės teisės aktus, be kita ko, atsižvelgdami į standartų pakeitimus. Kadangi programa yra papildoma veikla, palyginti su esamu darbo krūviu, reikia papildomų darbuotojų (1 etato ekvivalentas).
Išorės darbuotojai	

⁶³ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.5. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Kadangi asignavimai, kurių reikia API maršruto parinktuvui sukurti (2024–2028 m.), ir pasikartojančios išlaidos (nuo 2029 m.) nebuvo numatyti iš eu-LISA asignavimų pagal 2021–2027 m. DFP arba HOME GD papildomiems darbuotojams, finansavimas, kurio reikia siekiant sukurti API maršruto parinktuvą ir jį techniškai prižiūrėti (33,577 mln. EUR pagal 2021–2027 m. DFP) ir Komisijos tolesniems veiksams (2,732 mln. EUR), bus skirtas toliau nurodytoms atitinkamoms sumoms, atliekant įskaitymą į sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės biudžetą (11.02.01 – „Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė“):

Asignavimai CA=PA mln. EUR: 2024 m.: 0,157; 2025 m.: 2,597; 2026 m.: 7,958; 2027 m.: 22,865

Iš viso 2024–2027 m.: 33,577

Kūrimo ir pasikartojančios išlaidos nacionaliniu lygmeniu turėtų būti finansuojamos pagal sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės tęsinį pagal būsimą DFP.⁶⁴

- Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes bei sumas ir pasiūlytas naudoti priemones.

- Reikia persvarstyti DFP.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

3.2.6. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

⁶⁴ Poveikis biudžetui po dabartinės DFP yra preliminari apžvalga, nedaranti poveikio susitarimui dėl būsimos DFP.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - (1) nuosaviems ištekliams
 - (2) kitoms pajamoms
 - (3) nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁶⁵				
		N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)
....straipsnis		p. m.				

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

11.1002 (eu-LISA), 11.0201 (Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė)

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

Biudžetas apima įnašus, kuriuos moka šalys, susijusios su Šengeno *acquis* ir vizų skaitmeninimo priemonių įgyvendinimu, taikymu ir plėtojimu, kaip nustatyta atitinkamuose galiojančiuose susitarimuose. Pateikti apskaičiavimai pagrįsti Šengeno *acquis* įgyvendinimui skirtų įplaukų iš dabar įnašus į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą (įvykdyti išpareigojimai) mokačių valstybių (Islandijos, Norvegijos ir Šveicarijos) skaičiavimais – atitinkamų finansinių metų metinė suma, apskaičiuota pagal valstybės bendrąjį vidaus produktą atsižvelgiant į šalies bendrą vidaus produktą, palyginus su visų dalyvaujančių šalių bendru vidaus produktu. Apskaičiavimai atlikti remiantis Eurostato duomenimis, kurie gali labai skirtis, priklausomai nuo dalyvaujančių valstybių ekonominės padėties.

⁶⁵ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 proc. surinkimo sąnaudų.